Ժ. ՏԱՐԻ 2963 | ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 9 ԲԱՂԹ 4386 | 17 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1893 | 21 ՃԷՄԱԶԻՒԼ ԱԽԸՐ 1311 | ՈՒՐԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան [illegible]		150
» »	[illegible]	75
» »	[illegible]	40
Օտար երկիրներէ	[illegible]	56
» »	[illegible]	28
Ընտիր թուղթի վրայ [illegible]	Տարեկան Օսմ. Ոսկի	2
Գաւառաց բաժանորդ [illegible]	Ղրուշ	50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, ԴԵԿՏ. 17/29 1893

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆՔ

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Արժէ որ մերազնեայք մինչեւ ցարդ տեսնուածէն աւելի ուշադրութիւն դարձնեն Հալգալըի երկրագործական վարժարանին վրայ։ Հոն կայ նոր ասպարէզ մը, պատուաւոր ապրուստի նոր միջոց մը, երկրին զարգացման նպաստող նոր հաստատութիւն, զոր կը պարտինք կրթասէր Վեհապետին հոգածութեան։ Հալգալըի վարժարանն երկու տարուան ընթացք մը բոլորեց, եւ ո՛չ միայն իր հանած աշակերտք արդէն լաւ դիրքեր բռնած են, այլ եւ ապագային մէջ աւելի արդիւնաւոր ըլլալու ամէն տարերքն ունի այս վարժարան։ Հոն կ'աւանդուին թէ՛ բուն երկրագործութիւն, եւ թէ անասնաբուժութիւն, թէ՛ տեսական եւ թէ գործնական կերպիւ. զի տիպար ագարակ մ'ալ կցուած է անոր։ Աշակերտք ո՛չ միայն հերկել, ցանել եւ քաղել կը սորվին, ոչ միայն հողային ամէն տեսակ բերքերը կ'ուսումնասիրեն թէ՛ գիրքի եւ թէ բնականին վրայէն, այլ եւ կը սորվին կենդանի պահել, կենդանեաց հիւանդութիւնները բուժել, եւ կենդանեաց տեսակն ազնուացնել շատցնել։ Անասնաբուժութեան ընթացքը չորս տարի է, երկրագործութեան ընթացքն երեք տարի։ Անասնաբուժութեան առաջին երկու տարին աշակերտք կ'անցունեն քաղաքային բժշկական վարժարանին մէջ, եւ մնացեալ երկու տարին Հալգալըի վարժարանին մէջ։ Իսկ երկրագործութեան երեք տարիներն ալ այս վերջին հաստատութեան մէջ կ'անցունեն, որ քաղաքէն հեռի ըլլալով, (Այազմաթէփէսի անուն,) աշակերտք գիշերօթիկ են հոն։ Այժմ կը խորհուի չորս տարուան ընթացքով գիշերօթիկ վարժարանի մը վերածել երկու դասընթացքներն ալ։ Հալգալըի վարժարանին տնօրէնն է անասնաբոյժ Մէհմէտ Ալի պէյ։ Հոն երկրագործական ժողովոյ նախագահ Երամ էֆէնտի կ'աւանդէ անտեսագիտութիւն եւ երկրագործական ճարտարագիտութիւն։ Յակոբ էֆ. Զաքարեան կ'ուսուցանէ երկրագործութեան կիրառական ճիւղերն։ Հանգուցեալ Գրիգոր Աղաթօնի որդին Երուանդ էֆ. Աղաթօն կը դասախօսէ երկրագործութիւն, եւ Վահան էֆ. Սուրենեան գիւղատնտեսութիւն (կարագ, պանիր շինել, եւն.)։ Աբրահամ էֆ. Ալլահվէրտի կ'աւանդէ բնագիտութիւն, բնալուծութիւն եւ բուսաբանութիւն։ Ընթացաւարտք չորս աստիճանի պաշտօնէութիւն մը կը կազմեն։ Իրենց վկայականն ընդունելուն պէս չորրորդ կարգի երկրագործական պաշտօնատար կը համարուին, Րապիէ աստիճան կ'ընդունին, եւ 750 ղրուշ ամսական։ Երեք տարի ետք Գ. կարգի պաշտօնատար կ'ըլլան 1,000 ղրուշ ամսականով։ Երեք տարի ետքն ալ Բ. կարգի, 1,500 ղրուշով, եւ նորէն երեք տարի ետքն առաջին կարգի երկրագործական պաշտօնատար կ'ըլլան 2,000 էն մինչեւ 3,000 ղրուշ ամսականով, եւ այն ատեն կրնան անուանուիլ ամբողջ նահանգի մը երկրագործական ընդհանուր քննիչ։ Աւելորդ է ըսել թէ այս աստիճանաց բարձրացումն իւրաքանչիւր կարգի պաշտօնէութեան մէջ ցոյց տրուած անձնական տաղանդէն եւ յաջողութենէն կախում ունի, ըստ կանոնագրի։ Այլ ամէն պարագայի մէջ, անժխտելի է թէ, նոյն իսկ նիւթական տեսակէտով, շատ լաւ տնօրինուած եւ ապահովուած է Երկրագործական վարժարանի ընթացաւարտներուն ապագան։ Որովհետեւ երկրագործական պաշտօնեայք յաճախ ճամբորդութիւններ ընելու պէտք կրնան ունենալ, ամէն կարգի պաշտօնատարութիւն իրեն յատուկ չափ մ'ունի որով կ'ընդունի ճամբու ծախքն, ամսականէն զատ։ Անտառաց եւ երկրագործութեան նախարարութեան տնօրէնութեան ներքեւ է այս հաստատութիւն, բայց մատակարարութիւնն ամբողջովին կը գտնուի մասնագիտաց ձեռքն, որով վարժարանն բաւ ամենայնի ուրոյական հիման վրայ կազմակերպուած է։ Յայտնի է թէ նոյն Նախարարութեան մէջ երկրագործական ժողով մը կազմուած է, ատենապետութեամբ Երամ էֆ.ի, հինգ դիւանի բաժնուած, առաջինը նոյն իսկ Երամ էֆ.ի տնօրէնութեան ներքեւ, եւ կը զբաղի ընդհանուր երկրագործական խնդիրներու մասնագիտական քննութեամբ. երկրորդ դիւանն Երուանդ էֆ. Աղաթօնի տնօրէնութեան ներքեւ, կը զբաղի այգեգործութեամբ, Ֆիլոքսերայի խնդրով, գինեգործութեամբ, եւն. երրորդը Մաղհար պէյի տնօրէնութեամբ, որոյ ձեռնհասութեան կը վերաբերի երկրագործական վարժարաններու եւ տիպար ագարակներու վերին տեսչութիւնն. չորրորդ դիւանին գլուխն է Վահան էֆ. Սուրենեան, որ առանձինն երկրագործական արհեստի զարգացման միջոցները կը տնօրինէ, եւ հինգերորդ դիւանին պետն է Մէհմէտ Ալի պէյ, անասնաբուժութեան ճիւղին վրայ։ Այս հինգերորդ ճիւղի մէջ կան ուրիշ երկու մասնագէտք, մին ֆրանսացի է, եւ միւսն հայ մը, Սիմոն էֆ. Քիւչիւքեան, այս տարի Հալգալըի վարժարանէն առաջին կարգի յաջողութեամբ ելած անասնաբոյժ մը։

Մի կողմէ երկրագործական վարժարան եւ տիպար ագարակներ հաստատելով, միւս կողմէ ձեռնարկուած է ուղղապէս եւ գործնականապէս ծառայել երկրագործութեան եւ կենդանեաց տեսակներուն բարւոքման։ Կայսերական հրամանով, տասն երկու անասնաբոյժեր յատկացուած են առաջին գործնական տնօրէնութիւններն ի կիր առնելու համար Պրուսայի նահանգին մէջ։ Այս մասնագէտք հոն պիտի դարմանեն կենդանեաց հիւանդութիւններն, եւ դրութիւն մը պիտի հաստատեն որով հիւանդ կենդանիք հսկողութեան տակ առնուին, հիւանդութիւնք չտարածուին ուրիշ կենդանիներու, եւ հասարակութիւնն ըստ կարի զերծ մնայ հիւանդ կենդանեաց միսն ուտելէ։ Այս մասին կան տնօրէնութիւններ որք աստիճանաբար միայն կրնան ի գործ դրուիլ, հողի եւ անասունի տէրերը քիչ քիչ վարժեցնելով։ Հիմա Պոլսոյ մէջ նոյն իսկ ախտաւոր թոքեր եւ լեարդեր կ'ուտուին. նմանապէս ուղեղի հիւանդութենէ տառապող կենդանեաց ուղեղն անվնաս կը համարուի։ Բայց տիպար սպանդանոցի մը մասդրեալ հաստատման արդիւնքը պիտի ըլլայ նախ փճացնել մորթուած կենդանւոյն հիւանդոտ մասերն, եւ քիչ քիչ գործն այն վիճակին բերել որ միայն առողջ կենդանեաց միսն ուտուի։ Պրուսայի մէջ ձեռք բերուելիք փորձառութեան համեմատ, անասնաբոյժք պիտի ղրկուին ուրիշ նահանգներու, եւ այս ընդարձակ Տէրութեան կենդանեաց համար միայն անասնաբուժական ճիւղէն 400 մասնագէտի պէտք կը ցուցուի։ Հապա երկրագործական քննիչներն եւ ընդհանուր քննիչները։ Կ'արժէ որ երիտասարդութիւնը փափաքի օգտիլ այս հաստատութենէ։ Քննութիւնք կարծուածին չափ դժուար չեն։ Անասնաբուժական ճիւղին հետեւելու համար, կը բաւէ գիտնալ ինչ որ կը պահանջուի բժշկական վարժարանի առաջին կարգը մանելու համար։ Երկրագործական ճիւղը մանելու համար, թուաբանութիւն եւ բնական գիտութեանց տարերք կը պահանջուին։ Աւելորդ է ըսել պէտք է թուրքերէն գիտնալ. բայց խորունկ տառագիտութիւն չի պահանջուիր։ Ո՛չ միայն կառավարութիւնն իր պէտք կը տեսնէ գործածելու իր Երկրագործական վարժարանէն ելած երիտասարդներն, այլ եւ եթէ Տէրութիւնը պէտք ալ չունենայ՝ գիտողները սորված կ'ըլլան ընտիր արհեստ մը, որ անշուշտ կ'ապրեցնէ զիրենք՝ գերազանցապէս երկրագործական երկրի մը մէջ։

Բ. Փ.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՉԱՐԵՒԻՉԻՆ Ծայրագոյն Արեւելք ըրած ուղեւորութենէն հաւաքած առարկայներն ի տես հասարակաց դրուած են ճոխ ցուցահանդէսի մը մէջ, որ բացուեցաւ Փեթերսպուրկի Ձմեռնային Պալատան մէկ կողմը։ Նոյն ուղեւորութեան ռուսերէն, ֆրանսերէն, գերմաներէն եւ անգլիերէն պատմութիւնն սկսած է հրատարակուիլ ռուս գրագէտ իշխանի մը տնօրէնութեան ներքեւ։ Առաջին երկու հատորք, ռուսերէն եւ գերմաներէն, հրատարակեցան անցեալ շաբթուն։

Ի ՓԵԹԵՐՍՊՈՒՐԿ հնտախտը կ'աւելնայ, եւ բժիշկները կ'ըսեն թէ փտած կամ ապականեալ ջրով թրջուած ձուկ ուտելուն հետեւանքն է։ Ս. Նիկողայոսի Որբանոցին մէջ Ս. Ծննդեան պահքն (Թիմնակն) սկսելուն պէս, տղայոց ձուկ տրուած ըլլալով, հնտախտն ալ սկսաւ, եւ մէկ քանի օրուան մէջ աշակերտաց մեծագոյն մասը փոխադրուեցան հիւանդանոցն եւ առժամանակեայ շէնք մը որ այս նպատակին յատկացուեցաւ։ Շաբթուն վերջն, երկու հարիւր որբերէն վեցը միայն առողջ մնացած էին։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ. — Ֆրանսական թերթ մը որ յամառապէս զինուորական գործերով կը զբաղի ի Մալմէտի պելժական սահմանաց մօտ գերմանական բանակատղի մը հաստատման վրայ խօսելով, որ մեծ մասամբ հոգութիւն պատճառած է Պելճիոյ զինուորական իշխանութեանց, կ'ըսէ. «Լաւ է որ գերման բանակը կանխաւ բանէ այսպիսի որոշ դիրքեր պելժական սահմանագլխին մօտ։ Ասով Ֆրանսայի սպայակոյտը կ'ազատի նմանօրինակ հաշիւներ ընելէ գերմանական զօրաց հաւանական համախմբումներուն վրայ պատերազմի ժամանակ։ Եթէ Մալմէտիի բանակատղն զմեզ խաբելու համար միայն կը հաստատուի, ուրեմն Պելժք յուզուելու պատճառ չունին։ Առաջիկայ պատերազմին մէջ, Պելժք կա՛մ Գերմաններուն եւ կամ Ֆրանսացիներուն հետ նիզակակից պիտի ըլլան։ Եթէ Գերմաններուն հետ նիզակակցին, պիտի թողուն որ Գերմանք ուզածնին ընեն Պելճիոյ հողին վրայ։ Եթէ Ֆրանսացւոց հետ նիզակակցին, պէտք չունին իրենց հաշւոյն դիմադրութիւն ընելու Գերմաններուն. զի միայնակ չեն կրնար գերման բանակի մը մուտքն արգիլել։»

Ի ՓԱՐԻԶ, անցեալ շաբթուն, պատուաւոր մեծ արարողութիւն մը կատարուեցաւ ներքին գործոց պաշտօնատան մէջ։ Նախարարն իմացած էր թէ Փարիզի մէջ ծաղիկի համաճարակ մը կը տիրէ, Ռուսաց այցելութեան պատճառաւ. զի Ռուսերը տեսնելու համար գաւառներէն եկած մեծ բազմութիւնն իրեն հետ ծաղիկ բերած է վարակեալ տեղերէն։ Նախարարին հրամանաւ, պատուաստեալ կով մը բերուեցաւ, եւ նոյն Նախարարութեան բոլոր պաշտօնատարք, մեծ թէ փոքր, նոյն իսկ սպասաւորք եւ անոնց զաւակները, մեծ սրահին մէջ հաւաքուած, կարգաւ պատուաստուեցան։ Դիւանապետներն եւ բարձրագոյն պաշտօնատարներն իրենց ստորադասներուն լաւ օրինակ տալու, առաջին անգամ իրենք բանալով թեւերնին։ Նախարարն եւ իր ընտանիք, կրկին պատուաստուած ըլլալով, չենթարկեցան այս գործողութեան։

ՀՈԼԱՆՏԱՅԻ օրէնքը զարմանալի տրամադրութիւններ ունի։ Մարդ մը փողոցի մէջ իր չճանչցած մէկ կինն համբուրելուն համար չի կրնար պատժուիլ Հոլանտայի մէջ։ Այս օրերս տեղի ունեցած դատ մը զայս կ'ապացուցանէ։ Իւդրէխտի մօտ գիւղի մը մէջ երիտասարդ մը իր չճանչցած մէկ մանկամարդ եւ սիրուն կինն համբուրած ըլլալով, այս վերջինը բողոք բարձաւ քաղաքապետին, որ երիտասարդը դատապարտեց մէկ ֆիորին տուգանքի կամ մէկ օրուան բանտարկութեան։ Բայց նախ Իւդրէխտի դատարանն եւ անցեալ շաբթու Ամստերտամի վերաքննիչ ատեանն որոշեցին թէ, երիտասարդն ո՛չ տուգանքի ո՛չ բանտարկութեան կրնայ դատապարտուիլ. «զի, կ'ըսեն դատաւորք, համբուրել մէկը չի կրնար թշնամանք համարուիլ, զի ջերմ համակրութեան բնական ցոյց մ'է»։ — Ֆրանսացի եւ անգլիացի դատաւորք խնդիրն այլապէս պիտի վճռէին։ Բայց ճաշակները կը զանազանին երկրէ երկիր։

ՄԻՋ. ԱՍԻՈՅ մէջ արմտեաց եւ այլ ուտելեաց առատութիւնն այն աստիճանի եկեր է որ Թաշքենտի պէս կարեւոր քաղաքի մը մէջ մեծ եւ փոքր հինգ հոգիէ բաղկացեալ ընտանիք մը օրական եօթն ղրուշ միայն հացի համար կը հարկաւորի։

ԲՐՈՒՍԻԱ. — Շլեզվիկի բողոքական հովիւներն ի Ֆլենսպուրկ ժողով գումարելով, որոշեցին պատուիրակութեան մը ձեռամբ աղերսագիր մը ղրկել Վիլհէլմ կայսեր, Բրուսիոյ թագաւորին, խնդրելով որ դանիերէն լեզուին ուսումը մտցուի անդրոյն Նախակրթարանին մէջ, ուր ցարդ գերմաներէն միայն կ'աւանդուէր։ Յայտնի է այս գաւառ 1865ին Դանիայէն առնուած ու Բրուսիոյ հետ միացուած է եւ տեղւոյն լեզուն դանիերէն է միշտ։

ԷՄԻՆ ՓԱՇԱՅԻ օրագրութիւնը գերման կառավարութեան ձեռքն անցաւ, որ պիտի հրատարակէ զայն։ Տքթ. Շտուլման արդէն այս օրերս 900 էջէ բաղկացեալ գիրք մը հրատարակելով, Էմին փաշայի հետ իր երկրախուզութեան պատմութիւնն ըրաւ, որ գիտական տեսակէտով մեծ արժէք ունի։ Էմին փաշայի օրագրութիւնն յոյժ կը գնահատուի մանաւանդ բնապատմութեան տեսակէտով։

Ի ՀԱՍԱՐԱԿԱԾԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷ. — Անգլ. հարիւրապետ Ուիլսըն, որ Լօպէնկուլա վեհապետն հալածած պահուն թակարդի մէջ ինկած էր եւ բազմաթիւ Մաթապելէ զօրաց կողմէ պաշարուած, ո՛չ միայն յաջողեր է վերահաս վտանգէն ազատիլ իր փոքր ջոկատին հետ, այլ եւ յարձակողական սկսեր է, եւ ի փախուստ դարձուցեր է Լօպէնկուլայի բանակին վերջին մնացորդներն։ Այժմ Լօպէնկուլա իր ձիուն արագավազութեան վստահելով կը փախչի Անգլիացւոց առջեւէն։ Այս լուր Ս. Ծննդեան տօնին առթիւ Անգլիա հասնելով, մեծապէս ուրախացուց բրիտանեան սիրտերը։

ՓՂՈՍԿՐ

Փղոսկրը դեղնկեկ ճերմակ նիւթ մ'է, նման այն ատամնային կիտուածին, որ կը կազմէ փղի, ձիագետի, եւ կարգ մը ծովային ստնաւորներու (զոր օրինակ՝ ծովափիղ եւ նարվալ) ժանիքները։ Փղին ժանիքն ուրիշ բան չեն, այլ չափազանց մեծ երկու շնական ակռայներ, որք այս կենդանիներուն համար ահարկու զէնք մ'են։ Այս ժանիքներէն յառաջ կուգայ ամենէն պատուական փղոսկրն։ Այս պիտանի նիւթն երթալով հազուագիւտ դառնալու վրայ է, ինչու որ փիղը ներքին Ափրիկէի երկիրներու մեծ մասէն բնաջինջ եղած լմնցած է։ 1849 թուականին, Լիվինկսթոն անգլիացի հռչակաւոր ճամբորդը փիղերու մեծամեծ երամակներու հանդիպեցաւ, եւ կարող եղաւ փղի տասն ահագին ժանիք ձեռք բերել, 16 ֆր. 25 սանդիմ արժող հրացանի մը փոխարէն։ Շատ անգամ բնիկները փղին ակռայները կենդանիին կմախքին վրայ կը ձգէին։ Բայց երկու տարի ետք փղոսկրին արժէքը չճանչցող չմնաց մէջերնին։ Որսորդք բազմացան. աւազաններն՝ ուր փղերը սովորած էին իրենց ծարաւն անցունել, որոգայթներով շրջապատեցին. ամէնքն այդ որսին ետեւէն ինկած էին, եւ այս կենդանիներուն կոտորածը խիստ յառաջացաւ քիչ ժամանակի մէջ։ Աւասիկ ի՛նչպէս Հասարակածային Ափրիկէի ժողովուրդք փղի որսորդութիւնն ի գործ կը դնեն.

Երբ կը հասնին երկիր մը՝ ուր փղերու ջոկեր մը կայ, անոնց ետեւէն 20—25 որսորդ կը հանեն, որք գիշեր ցերեկ այդ ջոկերին կը հետեւին որքան կարելի է աչքէ չհեռացնելով զանոնք։ Երբ փղերը խիտ ծառաստաններու մէջ մտած են, կամ անտառի մը խորքն՝ ուր դիւրին է պաշարել զանոնք, եւ ուր ջուր չկայ, որսորդք այս շրջապատին բոլորտիքը կը խռնին, օդին մէջ հրացաններ կ'արձակեն եւ զարհուրելի աղմուկ կը հանեն։ Այս միջոցին փիղերը չեն համարձակիր տեղերնուն շարժիլ։ Այն ատեն երկու-երեք անձինք կը վազեն բանը կ'իմացնեն ժողովուրդին։ Արք, կանայք եւ տղայք ամէնքն ալ կուգան կը հասնին, երբեմն անոնք հինգ կամ վեց հարիւր հոգի կ'ըլլան։ Գիշերը պաշարեալ շրջապատին բոլորտիքը խարոյկի գօտի մը կը հաստատեն։ Ապա ծառեր կը կտրեն, ոստեր իրար կը խառնշակեն ծառապատնէշ մը շինելու ձեւով, որուն մէջ բոլոր երամակը բանտարկեալ կը մնայ։ Տասն եւ հինգ օրէն փիղը շարունակ ջուրի պէտք ունենալով, ծարաւէն այժէ կ'իյնայ եւ բոլորովին կը տկարանայ։ Այն ատեն փիղերուն արգիլուած շրջապատին մէջ թունաւորուած ջուրով լեցուն երկու փոքրիկ ծառակուրներ կը մտցնեն. փիղերն անյագաբար կը խմեն այդ ջուրէն եւ հետեւեալ օրը գրեթէ անշարժ վիճակի մէջ կը մնան։ Այն ժամանակ կոտորածը կը սկսի։ Որսորդք շրջապատին մէջ կը սպրդին եւ հրացանի հարուածներն իրարու կը յաջորդեն, մինչեւ որ բոլոր փիղերն սպանուին։ Կը հասկցուի թէ այս եղանակ կոտորածներով փիղերն հետզհետէ հազուագիւտ դառնան։ Փղոսկրն հաւաքուելէն ետքը, պէտք կ'ըլլայ ծովեզերք փոխադրել, որպէս զի նաւ դրուի։ Այս գործ կարաւանները կը կատարեն։

Ամենէն մեծ կարաւանները տարին երկու անգամ Պէնկուէլայի եզերքը կ'երթան, որ Հասարակածային Ափրիկէի արեւմտեան մէկ երկիրն է, եւ հոն իրենց արտադրութիւններն Եւրոպայի արտադրութեանց հետ կը փոխանակեն։ Մեծ կարաւան մ'ընդհանրապէս 3,000 անձերէ կը բաղկանայ, որոց կէսը զինեալ են, ըստ որում բեռնակիր թիւով գրաստ չկայ Հասարակածային երկիրներու մէջ՝ ամբողջ վաճառքները մարդիկ կը փոխադրեն՝ բեռերն իրենց գլխուն վրայ դնելով։ Ամեն մէկ բեռ կրողի փղոժանիք մը բաւական է։

Կարաւանին յառաջապահ գունդը սովորաբար երկու կամ երեք օր յառաջ կը հասնի կարաւանին գալուստը վաճառա-

---

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»ի (117)

ԺԻՒԼ ԼԵՐՄԻՆԱ

ԲԱՐԻԶԻ ԳԱՅԼԵՐԸ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԿԱՐՄԻՐ ԱՏԵԱՆԸ

Դքսուհին ոտք ելաւ չիպ չիտակ, սարսռուն, աւելի եւս տժգոյն։

—Եւ եթէ այդպէս ըլլար. ազատ չե՞մ։

—Ազա՞տ... անշուշտ, ինքզինքնիդ առյաւէտ կորսնցնելու ազատ, ոճրագործի մը համանուհին ըլլալով։

—Ո՞վ իրաւունք կուտայ ձեզ այդ երիտասարդն ամբաստանելու։

—Ո՞վ իրաւունք կուտայ ձեզ զայն պաշտպանելու։

Լռութիւն տիրեց։ Պայքարն սկսած էր։

Պելէն գրպանէն հանեց Մանքալին նամակը, եւ դքսուհիին ներկայացնելով զայն.

—Կարդացէք, ըսաւ։

Դքսուհին հնազանդեցաւ։

Անշուշտ կը յիշուին այս նամակին խօսքերը որոց ամէն մէկը ճարտարօրէն հաշուուած էր։

«Սիրելի Շէալի, կ'ըսէր Մանքալ, մի մոռնաք իմ յանձնարարութիւններս։ Քանի մը օրուան համար կը մեկնիմ։ Մեր գործերը կը պահանջեն այս վայրկենական անհետացումը... Աղէկ հսկեցէք Պելէնի վրայ։ Երբ օրը գայ, պիտի կրնանք քիթերնիս խոթել անոր պզտիկ գործերուն մէջ... պարկը լեցուն է, պարպենք զայն...»

Կարդալով այս գծուծ տողերը, դքսուհին կը խորհէր։ Եւ այն ատեն կը յիշէր Մանքալին խօսքերը, երբ կ'առաջարկէր ընկերակցիլ իրեն գաղտնի վրիժառութեան մը գործին մէջ։

«Քինախնդրութեան մը ետեւէ եմ, ըսած էր։ Կուզեմ որ այս մարդը սիրէ ձեզ եւ ինծ պէս դուք ալ ատէք զայն։»

Այսպէս, այդ ծրագիրը զոր չէր գիտեր եւ որուն ինք գործակցած էր առաջին անգամ, արդէն գործադրութեան կը սկսէր։ Կը հասկնար թէ ի՛նչ գծուծ խմաստ մը կը ծածկուէր Մանքալի նամակին տակ. կը գուշակէր թէ աւազակին միակ նպատակն էր խաբեբայութեամբ մտնել Ժաքը, վտանգել զայն, ի կորուստ մատնել։

Պաղութիւն զգաց սիրտը, եւ միեւնոյն ժամանակ իր բոլոր արիւնը ուղեղը խուժեց։

Ուրեմն ճշմարիտ էր։ Ժաք պիտի բռնուէր սպառնացող ընդագայքէն։ Ժա՛ք... կորսուա՛ծ... եւ իր ձեռքովը։

Ապականութենէ ցրտացած այդ բնութիւնը, գէշ մարուած կրակի մը վերարծարծումն ունեցաւ... կրքոտ պոռթկում մըն էր զոր չէր կրնար զսպել...

Եւ մինչ իր ճակատը կ'այրէր, մինչ իր արիւնը երակներուն մէջ կը վազէր որպէս հալած մետաղ մը, կոչում ըրաւ այն պաշարին որ մինչեւ այն ատեն չարիքի գործերուն մէջ եղած էր իր ամենէն սոսկալի զէնքը, եւ, անդողդոջ ձայնով, իր ակնարկին բոցը ծածկելով իր երկար վայրահակ թարթիչներուն տակ, յարեց.

—Ի՞նչ ըրէք։

—Ի՛նչ ըրի։ Ապացուցի այն թշուառականին թէ ես այն դիւհիկ հակառակորդը չեմ զոր աժանութեամբ բռնել կը կարծէր... երեսին թուքի իր անամօթութիւնը եւ վռնտեցի...

—Վռնտեցի՞ք, ըսաւ դքսուհին կամաց մը։

—Եւ այս իրիկուն ամբողջ Փարիզ պիտի գիտնայ թէ ո՛վ էր Շէալիւ կոմսը, բախտախնդիր մը, որ նորէն պէտք է ընկղմի այն տիղմին մէջ ուսկից համարձակած էր դուրս ելլել։ Այո, Մանքալը անհետ եղաւ... ուրիշներ մնացած է կ'ըսեն։ Հոգս չէ։ Եթէ ողջ է, կ'արհամարհեմ զինքը... ինչպէս կ'արհամարհեմ սա Ժաքը... բայց վերջին անգամ մըն ալ կ'ըսեմ, դքսուհի, երեսս նայելով ըսէք թէ կը սիրէք այդ մարդը... թէ իր մեղսակիցն էք, ինչպէս Մանքալին... թէ, վերջապէս, իմ թշնամիս էք։ Եւ երբ համոզուիմ, կ'երդնում Աստուծոյ վրայ որ ամէնքդ ալ պիտի ջախջախեմ, անոնք եւ ձեզի, տիկին մը Թորէս դքսուհի...

Թենիա քայլ մը յառաջացաւ.

—Պարոն տը Պելէն, ըսաւ իր խղդուկ ձայնովը, յանցաւոր էք սպառնալնուդ... մտիկ ըրի ձեզ, դուք ալ գիս մտիկ ըրէք... Ոչ, չմասնակցեցայ ո՛ եւ է մեքենայութեան մը զոր կը գուշակեմ առանց հասկնալու... Ոչ, ձեր թշնամին չէի... բայց կ'արգիլեմ ձեզ... կ'արգիլեմ, կը լսէ՞ք, Պ. Ժաք տը Շէալիւին դպչիլ...

—Կը սիրէ՞ք զինքը։

—Այո։

—Դո՛ւք։ Ա՛հ, զուարճալի բան է։

Եւ Պելէն կիզծ քրքիջ մը արձակեց։

—Եւ սակայն, շարունակեց, աւելի աղէկ։ Ձեր բոլոր համանները ոճիրով կամ անձնասպանութեամբ կը մեռնին։ Պիտի մեռցունէք զայն, եւ արդարութիւնը տեղը պիտի գայ...

Դքսուհիին ձեռքն անոր բազկին վրայ ինկաւ, եւ այդ փափուկ մատներուն մէջ գերմարդկային ուժ մը զգաց Պելէն։

—Արդարութիւնը իր տեղը պիտի գտնէ։ Այո, պէտք է որ գտնէ, ըսաւ Թենիա։ Եթէ փորձէք Ժաքը կորսնցունել... Ժաքը զոր կը սիրեմ... լաւ ուրեմն, պարոն տը Պելէն, գիտակներ կան որք դուրս պիտի ելլեն իրենց գերեզմանէն ձեզ պատժելու համար... գիտակն այն մարդուն զոր դուք սպաննեցիք... ատենօք... Հնդկաստանի մէջ. գիտակն այն տղուն զոր անդունդ մը նետեցիք. գիտակն այն ծերունիին զոր չարչարեցիք գաղտնիքը կորզելու համար...

Պելէն՝ խոլ կատաղութեան տագնապով մը վեր ցատկեց։

—Թշուառակա՛ն, ըսաւ։

Հոն, պատին վրայ կախուած կը գտնուէր չքեղ զինաշարոց մը։

Դաշոյն մը առաւ եւ դքսուհիին վրայ վազեց։

Բայց, աւելի արագ շարժումով մը, Թենիա դուռը վազած էր եւ գոչած.

—Առջեւ բերէք կառքս։

Ծառաները մօտեցեր էին։

Պելէն թողուց զէնքը որ գորգին վրայ ինկաւ։

—Ցտեսութիւն, պարոն դուքս, ըսաւ դքսուհին, եւ յիշեցէք...

Եւ մինչ կառքը կը տանէր զինքը Փարիզի ճամբէն, դքսուհին տեսաւ որ պալատին մէջ ստուեր մը կը յածի եւ կը պահուըտի։ Մտահոգութեան նախազգացում մը սիրտը սեղմեց։

Մնացեալն յայտնի է։ Ժամանակին հասած էր...

Ժաք ազատա՛ծ էր։ Ժաք իրեն կը պատկանէր։

Զ

ՄԵՌԵԱԼ ԳԵՏԱԿԸ

Խաւարակուռ էր գիշերը։

Ամպրոպային քամի մը կը սուրար Փարիզի վրայէն, խառնելով իր մռնչաքարոզ ձայնը այն խուլ մրմունջին որ, խաւարին մէջ, կը բարձրանայ քնացած մեծ քաղաքէն։

Կէս գիշեր զարկած էր։

Սէնի ձախ ափին վրայ, Մուֆթար փողոցէն եւ Ժէնվիէվ լեռնէն անդին մինչեւ այսօր կայ տարօրինակ, վայրենի տեղ մը որ կը նմանի Ասիոյ այն ընդարձակ վայրերուն որք, նախնեաց երեւակայութեան համեմատ, ամայացած էին վրիժառու յեղաշրջութեամբ մը։

Այս քանի մը տողերը թող չնկատուին այն աւելաբանութիւններէն որք սովորական են վիպասանին. յաջորդ գլուխներուն մէջ կատարուող խրոզութիւնները իրենց թատերավայր ունին փարիզցիներուն անծանօթ տեղեր, վասնզի բազմաքաղաք եւ շատ անփոյթ ըլլալով, անոնք չեն բաժնուիր իրենց գործերու կեդրոնէն։

Այն ժամանակ երբ տեղի կունենայ մեր պատմած դէպքը, Փարիզ տակաւին սեղմուած էր ռեւոլաւ պատերու գօտիի մը մէջ, հոյակերտ պարսպազռներով կըտրուած, որոց մէկ քանի նմոյշները դեռ կը մնան կանգուն։ Քաղաքը կը խղդուէր այս անուրին ճնշման տակ, եւ սակայն հազիւ կը համարձակէին անցնիլ արուարձաններու վրայ բացուող այդ դռներէն, որոց համբաւը ահաբեկիչ հանգամանք մը ունէր, ինչպէս ամէն անծանօթ բան։ Քանի մը գինետուններէն, աժանկեկ ճաշարաններէն անդին, որք շինուած էին քաղաքաբաժի վերջին սահմաններուն վրայ, ուրիշ բան չէին գտնուէր — մանաւանդ ձախ եզերին վրայ — եթէ ոչ խղիկներ, տղմալից գուբեր, կեդրոն թշուառութեան եւ ոճրի։ Արուարձանն ապաստանարան մըն էր։

Ոստիկանութեան գործը դժուար էր հոն, հսկողութիւնը գրեթէ ոչինչ...

Պիւթ-օ-Քայլը—մանաւանդ—որջն էր ընկերային կեանքէն վռնտուած հազարաւոր մարդերու, որք գազաններու պէս կը պահուըտէին, անդադար սպասելով քաղաքին վրայ նետուելու առիթին, որ այնու մանաւանդ կը գրգռէր իրենց ըղձանքը որովհետեւ աւելի հեռու էին անկից։

(Շարունակելի)

կաններուն խմացնելու համար։ Այն ատեն կը պատրաստուին եկող բազմութիւնն ընդունելու և կը հաւաքեն կարեւոր ուտեստներ ու եւրոպական ապրանքներ, ներսէրքէն բերուած արտադրութեանց հետ փոխանակելու համար։

Կարաւանը կուգայ աւելի կամ նուազ բազմաթիւ խմբակներով։ Վաճառքները բոլոր առաջին օրերն ուտելով և խմելով կ'անցունին, ապա առեւտուրը կ'սկսի և վեց օրի չափ կը տեւէ։ Վերջապէս փոխանակուած ապրանքները բեռ կը կապուին և կը բաժնուին փղոսկրը փոխադրողներու մէջ, որք կը պատրաստուին նորէն ճամբայ ելնել դէպ ի ներքնաշխարհն իրենց նոր բեռներով։ Պէտք է մեծ ճարտարութիւն և վարժութիւն այդ ապրանքներն հաւասարապէս ծրարելու և բաժնելու համար, որպէս զի անոնք երկայն ճամբորդութենէ մը չփճանին, և անձրեւ ու ուրիշ դիպուածներու պատճառաւ վնաս մը չհասնի անոնց։ Անկէ զատ, եթէ չուտ բեռ գնեն մէկու մը վրայ՝ կրնայ ըլլալ որ բեռին տակ մեռնի, և անապատին մէջ թողուի իր փոխադրած ապրանքը։

Գնդասեղանին վրայ փղոսկրի երեք գնտակները գլորած մինչև ո՞վ միտքէն կ'անցունէ թէ ի՛նչ յոգնութիւններու, ի՛նչ վտանգներու և ի՛նչ հոգածութեանց առիթ տուած են անոնք՝ մեր զուարճութեան ծառայելէ յառաջ։

Թարգմ. ԱՐՄԷՆ Մ. ՀԱԼԷՊԼԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ
ԼՈՒՐԵՐ

Դատական Նախարարութեան կողմէ ի Պատրիարքարան ուղղեալ պաշտօնագիր մը, ըստ որոյ ճան առողջապահական յանձնաժողովոյ, ծանուցած է թէ ջոլերայէ մեռնողները պէտք չէ որ երեսնին բաց տարուին և թէ այդ կարգի մեռելներն առանց թաղելու մէջ գտնուած եկեղեցիները տարուելու՝ ուղղակի գերեզմանատուն փոխադրուին և այն տեղի մատուռներու մէջ կատարուին կրօնական արարողութիւնք։

Պատրիարքարանի կողմէ ըստ այսմ շրջաբերական մը պիտի ուղղուի մայրաքաղաքիս բոլոր եկեղեցեաց։

Տրապիզոնի առաջնորդ Գեր. Տ. Եղիշէ Ծ. Վ. Այվազեան՝ ընկերակցութեամբ Ազգ. Պատրիարքարանի գործակատարի օգնական Ցարութիւն էֆ. Գասպարեանի, երէկ Ալիյէի պաշտօնատունը երթալով ներկայացաւ Դատական նախարար Վսեմ. Րիզա փաշային և կրօնային գործոց տեսուչ Ջիվէր պէյին։ Ցետոյ, Ոստիկանութեան Դուռն երթալով, այցելութիւն տուաւ Նախարար Վսեմ. Նազըմ պէյին։

* *

Գեր. Եղիշէ վարդապետի համար թէեւ ծանուցած էինք թէ վաղը կը մեկնի, սակայն չոգենաւ չի գտնուելուն պատճառաւ՝ քանի մը օրուան համար յետաձգած է իր մեկնումն ի Տրապիզոն։

Ս. Եկեղեցւոյս բարեխնամ քարոզիչ Գեր. Տ. Հմայեակ Ս. եպիսկոպոս Դիմաքսեան յառաջիկայ կիւրակէ ի տօնի Ս. Յակոբայ՝ հանդիսաձայ է, ըստ սովորութեան, Ս. Պատարագ մատուցանել յեկեղեցւոջ Թաղիս։ Ցաւարտ Ս. Պատարագի հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի վասն հոգւոյ բարեկիշատակ ծնողացն Ցակոբեան հարազատաց Աղնուապաքոյր Միքայէլ և Յովհաննէս էֆէնտիներու։

Կը խնդրուի բարեպաշտ ժողովրդէն ներկայ գտնուիլ սոյն հոգեւոր հանդէսին։

Ի Դիմաց Թաղական Խորհրդոյ
Սամաթիոյ Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ
Ատենապետ Բ. Ատենադպիր
Մ. ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ Ց. ՍՐՄԱՔԵՇԵԱՆ
16 դեկտեմբեր 1893
Սամաթիա

Վաղը, Ս. Յակոբայ տօնին առթիւ, պիտի հրատարակենք հռչակաւոր աստուածաբան Նալեան Ցակոբ Պատրիարքին կենսագրութիւնը, զոր խնամքով պատրաստած է ծանօթ կենսագիր Աբրահամ էֆ. Այվազեան։

Ցայտնի է թէ՝ հոգելոյս Նալեան 20էն աւելի ստուարահատոր գրական գործեր թողած է։

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ. — Պալատի մատրճան տրուեցաւ Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան խորհրդական Հօրն էֆէնտիի։

Իւլաի առաջին աստիճան՝ ոստիկանաց տեսուչ Րէֆիգ պէյի։

Միրիմիրանի աստիճան՝ Այաշկերտի երեւելիներէն Ահմէտ փաշայի, որդւի փոխճանիր Մէհմէտ փաշայի։

Իւլաի երկրորդ աստիճան՝ Միքլիյէ վարժարանին հաշուակալ Գասըմ պէյի։

Սանիյէ Միւթեմայիզի աստիճան՝ Ոստիկանութեան Նախարարութեան թղթակցութեանց դիւանի քարտուղար. ներէն Մէհմէտ Ֆուատ պէյի և Սանիյէի երկրորդ աստիճան՝ Թարգման Ցպուլքէրիմ էֆէնտիի։

Սպարապետի Դրան մարդկային առողջապահական քննիչ յանձնաժողովին անդամ տնուանեցաւ Միրլիվա Էմին փաշա, առաջին բժիշկ կայս. սնձնապահ զօրաբանակին։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Եէմէնի նահանգին Տէֆթէրտար վահիլ էֆէնտիի։

Առաջին կարգի Շէֆգաթ՝ մայրաքաղաքիս ամերիկեան դեսպան Պ. Թըրըլի կնոջ և երկրորդ կարգի Շէֆգաթ ու արհեստական շքադրամ Նորա աղջկանը, Օր. Թըրըլի։

Լիագաթի արծաթ շքադրամ՝ Միքլիյէ վարժարանին երկրորդական ճիւղին տնօրէն Բագըր էֆէնտիի։

Գեղարուեստից շքադրամ՝ Տօքթ. Քարլինըքիի։

ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆԸ. — (Պաշտօնական Զեկոյց) Դեկտեմբեր 15ի չորեքշաբթի օրուան ժամ 6էն մինչեւ դեկտեմբեր 16ի հինգշաբթի օրուան ժամ 6, մայրաքաղաքիս մէջ քոլերաէ «տանելու» դէպքեր պատահած են. իսկ մահ չէ պատահած։ Առաջուան բռնուածներէն հինգը մեռած են և երկուքը ապաքինած։ Ահաւասիկ մանրամասնութիւնները.

Եէնիգաղչէ՝ մէկ. Վարակեալն է Խալբուլած Հալիլօղլու (քիւֆէճի)։

Թաթիւն՝ մէկ. Խուրշիտ Ապտուլլահ (բռպասաւոր)։

Գըզթաշ՝ մէկ. Բէճէգ Թահիր (պայտար)։

Սկիւտար՝ Թօղանճըլար՝ մէկ. Քօսթի Եանի (ատաղձագործ)։

Թնգանօթաձիգ զօրաց Զ. գունդէն՝ մէկ. Խալիլ Իպրահիմ (զինուոր)։

Մաքրիգէօյ՝ մէկ. Բէնթօ Տիմիթրի (պարտիզպան)։

Գասըմ Փաշա՝ մէկ. Ցարութիւն Աւետիսեան (գործաւոր)։

Խալըճըլար՝ մէկ. Խաչիկ Մարգարեան (խամուրճեար)։

Թահտագալէ՝ մէկ. Յովհաննէս Մուրատեան (բեռնակիր)։

Ս. Փրկչեան Հիւանդանոցի կանանց յատուկ յիմարանոցին մէջ՝ մէկ. Բինա Սուրբին։

Ռընգօպան՝ մէկ. Մինաս Խաչատուրեան (մուրացկան)։

Մեծ Շուկայ Զուքուր խան՝ մէկ. Յովսէփ Բարսեղեան (ոստայնանկ)։

Տէմիրգաբու՝ մէկ. Էմինէ Խամմի։

Թօփգաբու պալատան կապարի մթերանոցին գնդապաններէն Ահմէտ Մուսթաֆա։

* *

Առաջուան բռնուածներէն մեռած են.

Զէյրէկ՝ մէկ. Սալահէտտին Իպրահիմ (իշավար)։

Գալաթ՝ մէկ. Տանիէլ Եաքօ։

Էյուպ՝ մէկ. Եէրմանօս Բրոտրօմոս (նպարավաճառ)։

Ցունաց Պատրիարքարանի Ջրհանկիրներէն՝ մէկ. Ցարութիւն Եօայեան (պիւքիճի)։

Խալըճըլար՝ մէկ. Ֆաթիմէ Ապտուլլահ.

ԳՕՍՕՎԱՅԻ Նորընտիր կուսակալ Հաֆըզ Մէհմէտ փաշա երէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ Եպարքոսին և Ներքին գործոց Վսեմ. Նախարարին հետ։

Հաֆըզ Մէհմէտ փաշա ի մօտոյ իր պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորի։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ. — Ռուսական կառավարութիւնը Ս. Աննայի պատուանշանի երկրորդ աստիճանը նուիրած է Երուսաղէմայ Ցունաց Պատրիարքարանին Մոսկուայի փոխանորդ Տ. Արսենիոսի։ Նոյնպէս հելլենական կառավարութիւնը Ս. Փրկչի պատուանշան և սերպիական կառավարութիւնն ալ Ս. Սավվ պատուանշանը։ Կայս. իրատէ մը արտօնած է այդ պատուանշանաց գործածութիւնը։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ. — Ադրիանուպոլսոյ մէջ երեք օր առաջ քոլերաէ վարակեալ երկու անձեր սկսած են ապաքինիլ և ուրիշ դէպք չէ պատահած։

Մինչեւ դեկտեմբեր 14 Տիմէթօքաի մէջ երեք զինուորներ վարակուած են և առաջուան բռնուածներէն երեքը մեռած են։ Ժողովուրդէն հրեայ կին մը վարակուած է։ Լիւլէ Պուրկազի, Սանի քէօյի և Բունար Հիսարի ու շրջակայից մէջ նոր դէպք չէ պատահած և հիւանդներն ապաքինած են։

—Դեկտ. 14 էն 15, Սելանիկի հիւանդանոցին մէջ դէպք չէ պատահած և առաջուան բռնուածներէն մին մեռած է։ Հիւանդանոցին մէջ երկու հիւանդներ կան, որք կը դարմանուին։ Քաղաքին մէջ ճօլծն օրէ ի վեր հանրային առողջութիւնը գոհացուցիչ է։

—Դեկտ. 13 էն 14, Քէօմիւլճինէի մէջ դէպք ու մահ չէ պատահած. Նոյնպէս Բիւրլիի մէջ, ուր չորս հիւանդներ ապաքինած են։

—Տրապիզոնի մէջ դեկտ. 14 էն 15, երեք դէպք, հին ու նոր բռնուածներէն երեք մահ։ Սիւրմէնէի գիւղերուն մէջ նորէն չորս դէպք, որոց երկուքը մահացու։

—Առողջապահական ժողովոյ որոշմամբ Տօքթ. Վիլից այսօր Ադրիանուպոլիս պիտի ուղեւորի, հոն պատահած քոլերայի մէկ քանի դէպքերու նկատմամբ հարկ եղած քննութիւնները կատարելու և ի հարկին մաքրանոցներ հաստատելու համար։

ՆՈՎԻԱՍԷՆ հազարի չափ խոլամ ընտանիքներ արտօնութիւն խնդրած ըլլալով Թուրքիա գաղթելու, Նախարարաց խորհուրդն այս առթիւ տեղեկագիր մը մատուցած էր Վեհ. Սուլթանին։ Կայս. իրատէ մը հրամայած է հող տանիլ այդ գաղթականաց տեղաւորման։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարք Ամեն. Տ. Նէօֆիթօս երէկ Դատական պաշտօնատունն երթալով տեսակցեցաւ Նախարար Վսեմ. Րիզա փաշայի հետ։

ՔԱՐԱՆԹԻՆԱՆԵՐԸ. — Որոշմամբ առողջապահական բարձրագոյն խորհրդոյ, քոլերայէ վարակուած նաւահանգիստներէ եկող նաւերը կրնան ազատօրէն հաղորդակցիլ իրենց միջեւ, յետ բժշկական այցելութեան և ուղեւորաց ու նաւաստեաց գոյքերու ապանեխման։ Այն պարագային մէջ սակայն ուր քոլերայի դէպքեր պատահին չոգենաւի մը մէջ, երբ սա՝ այդ նաւահանգիստներէ մէկը կը հասնի, չոգենաւն և ուղեւորները ամենէն մօտաւոր մաքրանոցը պիտի դրկուին տասնօրեայ խիստ քարանթինայի ենթարկուելու համար։

—Բալճըգմայէն (Սիկիլիա) եկող նաւերուն համար հաստատուած տասնօրեայ քարանթինան, դեկտ. 14/26էն սկսեալ իջուցուած է 24 ժամու հսկողութեան որ պիտի կատարուի առողջապահական բժիշկ գտնուած նաւահանգստի մը մէջ։

Մեսինայէն և Քալմանէն (Սիկիլիա) եկող նաւերուն համար հաստատուած 24 ժամու հսկողութիւնը ջնջուած է այդ թուականէն սկսեալ։

ՍԸՐ ԷՏԿ. ՎԻՆՍԸՆԴ. — Բարիզի եւլամական թերթերէն ոմանք ծանուցած էին թէ Օսմ. կայս. Պանքայի ընդհ. տնօրէնին ի Փարիզ ուղեւորութիւնը վերաբերութիւն ունի մաքսային հասոյթներով երաշխաւորուած պարտատոմսերու փոխանման(conversion)ի Րէժիի պայմանաժամին երկարաձգման հետ։ Լ. Հէրալտ կ'ըսէ թէ այդ երկու գործերն այս պահուս չեն զբաղեցուներ Սըր Էտկար Վինսընդը, որուն ուղեւորութիւնը բոլորովին ուրիշ նպատակ ունի։

ՏՈՔԹ. ՔԱՐԼԻՆՍՔԻ յառաջիկայ երկուշաբթի կը մեկնի մայրաքաղաքէս ի Սերայեվօ։ Վիեննայի բժիշկն որուն պաշտօնն աւարտած է ի Կ. Պոլիս, մանրամասն տեղեկագիր մը մատուցած է Վեհ. Սուլթանին։

ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԵԱՆ Նախարար Վսեմ. Նազըմ պէյի կողմէ, ինչպէս յայտնի է, նոյն պաշտօնատան մէջ բրուագիտական դասարան մը հաստատուած է, ուր ոստիկանք կը յաճախեն։ Դասաւանդութիւնք աւարտած ըլլալով ի մօտոյ քննութիւնք պիտի կատարուին։

ԿՐԹԱԿԱՆ Նախարարութիւնը հրահանգ ուղղած է ամեն կողմ որ կրթական ինչպէս նաեւ վարժարանաց պաշտօնեայք իրենց հանգամանքին հակառակող վարմանց մէջ չգտնուին, զի հակառակ պարագային մէջ պաշտօնանկ պիտի ըլլան։

ՎՃՌԱԲԵԿ ատեանը ինչ ինչ օրինական պատճառներու համար բեկած էր Եղեռնադատ ատենի մէջ վճռան որով Անտրիքօ անուն անձ մը տասներկու տարուան և մայրը Մուրգօվէ՝ տասը տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտուած էին իբրեւ դրամանենգ։ Եղեռնադատ ատեանն երէկ կրկին անգամ զբաղեցաւ այդ դատով։ Անտրիքօ դատապարտուեցաւ տասներկու տարուան տաժանակիր աշխատութեան, իսկ մայրն անպարտ արձակուեցաւ։

ԻՆԷՕՆԻՒԻ մէջ Ֆաթիմէ անուն կին մը րէվօլվէրի հարուածով մը սպանած է Մէհմէտ անուն մարդ մը, որ իր պատիւը բռնաբարել ուզած է։

ՏԻՎՐԻԿԻ եւ Ակնայ միջեւ թղթատարական երթեւեկութիւն մը հաստատուած է։ Զըմմարա անուն տեղն ալ նամակատուն մը հաստատուած է ուր սկսած են ընդունուիլ պարզ եւ յանձնարարեալ նամակներ։

ԱՅՏԸՆԻ նահանգին Մէարիֆի տնօրէն կարգուած է Իզմիրի երկրորդական վարժարանին տնօրէն Նաիլ էֆէնտի։

ԿՐԷՏԷԻ մէջ այս տարի ձիթապտուղի հունձքը առատ է։ Կը հաշուի թէ այս տարի երեսունհինգ միլիոն քիլօ չափ ձէթ պիտի արտադրուի։

—Կղզւոյն մէջ գինիի բերքն ալ գոհացուցիչ է եւ 63,000 հարիւրալիտր չափ կը հաշուի։

ՈԳԵԼԻՑ ըմպելիներու խնդիրը, զոր կը քննէր Պետական Խորհրդոյ օրէնսդիր ճիւղն, ի մօտոյ նկատողութեան պիտի առնուի նոյն խորհրդոյ բոլոր ճիւղերու հաւաքական մէկ նիստին մէջ։

ԵԷՏԻԳՈՒԼԷԷՆ երէկ առաւօտ ժամ 4ին մեկնող երկաթուղւոյ կառախումբը քիչ մը յառաջանալուն 50-55 տարեկան մարդ մը ճամբուն վրայ պառկած էր անձնասպան ըլլալու համար, սակայն մեքենավարը տեսնելով կրցաւ ժամանակին կառախումբը կեցնել եւ ոեւէ արկածի տեղի չտալ։ Այդ անձ յանձնուեցաւ Սամաթիոյ ոստիկանութեան։

ԱՐԱԲԿԻՐԷՆ կը գրեն թէ գողերու խումբ մը գտնուեր է, զոր կազմող ութ անձերը ձերբակալուեր են։

ԿԵՂԾ ԴՐԱՄ. — Երէկ, Գարաքէօյի կամուրջին վրայ Անտրիքօ անուն ճաշարանի սպասաւոր մը ձերբակալուեցաւ, որովհետեւ տուած ճիւսուն փարանոցը կեղծ էր։ Անտրիքօ հարցաքննուելով ըսաւ թէ այդ դրամը առանց գիտնալու Բերայի մէջ իրեն տրուած էր։

ԽՈՒԶԱԿՈՒԹԻՒՆ. — Քարբերդէն կը գրեն թէ Տէրսիմի աւազակներէն Ալի եւ Մէհմէտ ձերբակալուեր են Պէրասօր գիւղին մէջ։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻ Ղալաթիոյ, Բերայի և Պոլսոյ գրասենեակները գոց պիտի մնան յառաջիկայ երկուշաբթի, 1 յունուար (Ն. Տ.)։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ օբէրէթի խումբը որ չորեքշաբթի օր Աղեքսանդրիա պիտի ուղեւորէր, յառաջիկայ շաբթուան թողած է իր մեկնումը։ Վաղը գիշեր խումբին կատակերգակ Պ. Ժէնէնի ի նպաստ պիտի ներկայացունէ Լը Ժուռ է լա Նիւի։

ԱԿՌԱՆԵՐՈՒ ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ակռաներու չգոյութիւնը կը վնասէ արտասանութեան եւ դէմքը կը տձեւցունէ։ Առանց լաւ ակռաներու բնաւ կատարեալ ծամողութիւն չկայ, առանց կատարեալ ծամողութեան՝ բնաւ կատարեալ մարսողութիւն չկայ, առանց մարսողութեան չիկայ սննդառութիւն, առանց սննդառութեան չիկայ առողջութիւն, և առանց առողջութեան ի՞նչ է կեանքը։—Ուրեմն խորհուրդ կուտանք ատամնացաւ անձերու դիմել Տքթ. Գառիի, միակ ատամնաբոյժն որ երկու անգամէն կրնայ տեղը դնել եբիրուն և անարմատ ակռաներն, արհեստական ամենագեղեցիկ ու ամենահաստատուն ակռաներ պատրաստել առանց քիմքի, կեռերու, զսպանակներու եւ այլն, որք լաւ արտասանութեան հետ կատարեալ ծամողութիւն կ'ապահովեն։

Ամենէն փափուկ, ամենէն ջղային անձինք կրնան կատարեալ ապահովութեամբ դիմել Տօքթ. Գառիի՝ լիովին գոհ մնալու համար։ Արդէն, իրեն դիմողը կատարելապէս գոհ մնալէն ետք միայն ստակը պիտի վճարէ։

Ամեն օր կը գտնուի ժամը 9էն (Ը.Ե.) մինչեւ իրիկուան 5, Բերա, Մեծ փողոց, ֆրանսական դեսպանատան դէմը, 374 թիւ տունը։

927 3

ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ

Այս շաբաթ գիշեր Սօչիէթա Օբէրայի սրահին մէջ տեղի պիտի ունենայ Ռօմանօ եղբարց նուագահանդէսը որ կազմուած է գլխաւորաբար գերմանական նուագահաններու գողտր ու մեղմ գործոց ընտրութեամբը։ Պրամս՝ որ այս կարգի նուագահաններու մէջ առաջնակարգ տեղ մը կը գրաւէ, շատ քիչ անգամ Պոլսոյ նուագահանդէսներու մէջ կը լսուի. Ռօմանօ եղբարք յաջող գաղափար մը յղացած են տալով Պրամսի գործոց մեծագոյն տեղը։ Երաժշտասէր հասարակութիւնը անշուշտ պիտի գնահատէ լիովին Ռօմանօ եղբարց նման ծանօթ արհեստագէտներու տալիք յառաջիկայ նուագահանդէսը

ՔՈԼԵՐԱՅԻ ԴԷՄ
ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀՐԱՀԱՆԳՆԵՐ

Կայս. Բժշկական Ընկերութիւնը մեզ կը հաղորդէ ի հրատարակութիւն՝ տասն յօդուածէ բաղկացեալ հետեւեալ հրահանգները զորս պատրաստած է իր դեկտեմբեր 1ի նիստին մէջ.

Ա.—Քոլերայի համաճարակի ատեն, էական պայման է շարունակել սովորական կեանքն, եթէ առողջապահութեան համաձայն է այն։ Հարկ է խոյս տալ մարմնաւոր ու մտաւոր յոգնութիւններէ, երկարատեւ անքնութիւններէ, չափազանց կերուխումէ և ամեն տեսակ ծայրայեղութիւնէ։ Զգուշանալ պաղէն և մանաւանդ ոգելից ըմպելի չգործածել։ Սխալ է կարծել թէ անոնց գործածութիւնն հարկ է,—մանաւանդ երբ մարդ վարժութիւն չունի,—քոլերային դէմ դնելու համար։ Ընդհակառակն հաստատուած է որ մանաւանդ ասպէս արբեցութիւնը կը հրաւիրէ այդ հիւանդութիւնը։

Բ.—Մարմնոյ մաքրութիւնն անհրաժեշտ է։ Ննջարանները ու անկողնոյ սաւանները պէտք է կատարելապէս մաքուր ըլլան։ Նոյնպէս բնակարանները զորս հարկ է յաճախ մաքրել և օդ առնել տալ երկարօրէն։

Գ.—Ծեծինները պէտք է ծայրայեղ կերպով մաքուր պահուին, և թող չտալու համար որ կոյուղիներու բուրումները տուներն ապականեն, տանտէրները պարտաւոր են գործածել կոր խողովակներ և լուացարանաւոր խցաններ կամ ուրիշ ինքնափակ դրութիւններ։ Առանցմէ զատ, պէտք է ապանեխել զայնս, օրը մէկ երկու անգամ մէկ մէկ լիտր կրաջուր լեցնելով, նոյն վայրկենին իսկ պատրաստուած (չմարած կիր՝ 100 տրամ, ջուր՝ մէկ օխա) և կամ մէկ լիտր «սուլֆաթ տը ֆէր» կամ «սուլֆաթ տը զէնք»։

Դ.—Անհուաղն քառորդ ժամ մը եռացած ջուր և կամ կէս լիմոնի քամուքով կամ «աչիտ սիթրիք»ով խառնուած ջուր միայն խմել։ Ջուրը գոց ամանի մէջ և ո՛և է աղտեղութենէ զերծ պահուած ըլլալու է։ Աղբիւրի ջուրերն ալ նոյն զգուշութեանց ենթարկել հարկ է։ Բանջարեղէններն ու խոհանոցի ամանները գործածելու համար ալ եռացած ջուր գործածելու է։

Ե.—Ամեն անգամ, կերակուրէ առաջ ձեռքերն ու երեսը լուալ կանխաւ եռացած ջուրով և օճառով։ Նմանապէս կերակուրէ առաջ և ետքը բերանը լուալ՝ կանխաւ եռացած ջուրով, լիմոնի քամուքով կամ՝ քացախով խառնուած։

Զ.—Եփած սննդեղէններ միայն ուտել. հում սննդեղէններէն կարելի եղածին չափ զգուշանալ և մանաւանդ աղածոյներէն։

Է.—Կաթը՝ առնուազն քսան վայրկեան եռացունելէ ետք միայն խմելու է։

Ը.—Երբ մէկը դպած է քոլերայէ բռնուած հիւանդի մը և կամ անոր պատկանած գոյքերուն, մանաւանդ երբ այդ գոյքերը աղտոտած են փսխունքով կամ կղկղանքով, մեծ խնամքով պէտք է ապանեխէ իր մարմինը «սուբլիմէ» բաղադրութեամբ մը, կանխաւ եռացած ջուրով ու օճառով լուացուելէ ետք։ Վարակեալ գոյքերը այրել և լաւ մը ապանեխել զանոնք որք չեն կրնար ձեռքէ հանուիլ։ Քոլերայէ բռնուածներուն կղկղանքները կամ փսխունքները պարունակող ամանները ճեմիչներուն մէջ թափելէ առաջ, հարկ է լեցունել քիչ մը կրաջուր, նոր պատրաստուած։

Թ.—Իբր յաւելուած ճանչցուած ո՛ր և է դեղէ զգուշանալ. թէեւ անհանգստութիւն մը զգացուելուն պէս, իր բժշկին դիմել որ մի՛միայն ձեռնհաս է հիւանդը դարմանելու և հարկ եղած հրահանգները տալու ապանեխական գործողութեանց համար։

Ժ.—Հանդարտ կեցէք, վասն զի վախը դէպ առաջնորդ է։ Ձեռնհաս անձանց խորհուրդին միայն հետեւեցէք և գործադրեցէք վերոյգրեալ պատուէրները։

ԱՆՎԷՐՍԻ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍԸ

Ով որ կը փափաքի տեղ մը ունենալ Անվէրսի Արուեստահանդէսին մէջ, օսմ. ապրանքներ ի ցոյց դնելու կամ վաճառելու և կամ սրճարան, ճաշարան բանալու, զովարար ըմպելիներ, ծխախոտ և այլն վաճառելու համար, կը հրաւիրուի դիմել առ Պ. Բիէռ Անթօնիուս, նոյն Արուեստահանդէսի օսմ. բաժնին արտօնատէրը, ի Բերա, Աղա-Ճամի, Բօւյ-Օղլու փողոց, Թուսինի խան, թիւ 5։

1—3

ՏՈՔԹԷՕՌ Ե. ՄԱՍԻՍ
ԲԵՐԱ, ՇԻՇԼԻ ՓՈՂՈՑ, Թիւ 21
(Մաննի դեղարանին մօտ)

Հիւանդ կ'ընդունի ամեն օր կէս օրէն վերջը ժամ 7էն 10. չորեքշաբթի օրերը ձրի։ Ներքին ամեն հիւանդութիւններէ զատ մասնաւորապէս կը դարմանէ ստամոքսի, աղիքներու և ծննդամիզական գործարանաց հիւանդութիւնները։ Ի հարկին՝ մասամբ մարսողական գործարանաց։

928 3—26

ԱԶԴ

Ընկուզի և այլ ընտիր ծառերու թերթեր (placage, պլաքաժ) ինչպէս նաեւ եպենագործութեան և ատաղձագործութեան վերաբերեալ ամեն տեսակ գործիներ պատրաստ կը գտնուին ի վաճառատուն Մ. Տամատեանի ի Կ. Պոլիս, Եէնի-Ճամի, Չիլինկիրլէր ճառտեսի, Մօբր Չարշըյի դրան կից։ Գնաւորներ եղած յանձնարարութիւնք ճշդութեամբ և փութով կը կատարուին։ Գիները չափ չափաւոր։

4—4

ԾԵՐԱԳԻՐ
ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՍՈՖԻԱ, 27 դեկտ.— Սվօպօտա կ'ըսէ թէ Սօպրանիյէին անդամներն համաձայն են որ հանգուցեալ Աղեքսանդր իշխանին ձիաւոր արձանը կանգնուի Աղեքսանդրեան Հրապարակին վրայ, դղեակին հանդէպ։ Այս յիշատակարանին ծախքերը պիտի հոգացուին հանրային հանգանակութեամբ. կառավարութիւնը մասնախումբեր պիտի կարգէ իշխանապետութեան բոլոր քաղաքներուն մէջ։

Սակարան

ՂԱԼԱԹԻԱ, 17 Դեկտեմբեր

ԸՆԹԱՑԻԿ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐՔ	
3 ամիս Լոնտրայի վրայ	110 1/4
3 » Փարիզի »	22 80
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ	
Երէկ երեկոյ փակ. (Միւթ. Դ. Սէրի)	24 35
Բերայի մէջ	— —
Առաւօտուն բացումն	24 34
Կէս օրին	24 33 1/2
Թահվիլաթը Օսմանիյէ երէկ երեկոյ	— —
» » ժամ 5ին	— —
ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՐԺԵԹՂԹՔ	
[illegible]	57 25
	35 25
»	27
ԲԱԺՆԵՄԱՍՔ	
Օսմ. Ճէնէրալ ... Անգ. Լր.	— —
Քրէտի Ժէնէրալ	7 20
Պանք տը Բօնս	3 05
Օսմ. Շոմէն տը ֆէր	4 40
Րէժի ... Օսմ. ոսկի	17 35
Թրամուէյ	575
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ.	310
Բումելիի Երկաթուղի ... ֆր.	92 62
Բաժնեթուղթ Լաւրիօնի	39
ԸՆԹԱՑԻԿ ԴՐԱՄՔ	
Օսմանեան ոսկի ... ղրշ.	100
20 ֆրանքնոց »	87 30
Անգլիական ոսկի »	110 15
Մարք (Գերմանական ոսկի) »	107 10
Ըմպէրիալ »	90
Քրիմից »	51 15
Իւսլ Մէճիտիէ »	8 52
Մեծ. արծաթ (տարբ.) »	108
Մանր արծաթ »	103
Մէթալիք »	97
Թասֆիյէ »	— —
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի »	5

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱՅ

ՓԱՐԻԶ, 28 Դեկտեմբեր	
Ֆրանսական Ռանթ 3 %	98 12
» » 4 1/2 %	105 32
Օսմանեան փոխառութիւն, Սէրի Դ.	22 75
Օսմ. մաքս. արժեթուղթ	503 75
Երիօրիթէ (Թիւրք 1890)	457 81
Օսմանեան Երկաթուղի	93 37
» Րէժիի բաժնեթուղթ	408 12
Վանք Օթօման	605 18
Գրէտի Լիօնէ	778 75
Իտալական Ռանթ 5 %	79 35
Եգիպտական միացեալ	509 37
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 200
Օսմանիյէ Օսմանեան փոխառութիւն	426 87
ՎԻԵՆՆԱ, 28 Դեկտեմբեր	
Փոխանակագիր Լոնտոնի վրայ	124 95
» Փարիզի »	50 52
Օսմանեան Րէժիի բաժնեթուղթ	199 20
» Երկաթուղի	53 70
ԼՈՆՏՈՆ, 28 Դեկտեմբեր	
Անգլ. փոխառութիւն	98 25
Օսմ. » Սէրի Դ.	22 50
» » Ա.	57 50
» » Բ.	35 25
» » Գ.	24 12
Օսմ. փոխառութիւն 1871	100 25
Փոխառութիւն 1877 (Տէֆանս Լօն)	98 25
Վանք Օթօման	14
Այտընի երկաթուղի	12 50
Քասսապայի երկաթուղի	15
Եգիպտական միացեալ (Ունիֆիյէ)	101
» առանձ. (բրիվիլէճիյէ) 1890	— —
Տօմանիոյ (փոխառ. Ռօչիլտ)	103 50
Հելլենական 5 %	28 50
Փոխանակագիր Փարիզի վրայ	25 416
ՊԵՐԼԻՆ, 27 Դեկտեմբեր	
Օսմանեան Երկաթուղի	89 70
Օսմ. Րէժի	— —
Փոխանակագիր Լոնտոնի վրայ	20 215
» Փարիզի »	80 40

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ
ՏԱՐԵՑՈՅՑ

Խոնաւ, անձրեւոտ օր մըն էր երբ բարեկամի մը հետ կ'երթայի այն ճամբէն որ Սուլթան Համամէն Պապը Ալիի պողոտան կը տանի, ցեխոտ լճակներու վրայէ ցատկռտելով։ Կուգայինք այնպիսի տեղէ մը ուր մամուլն օրն ի բուն կը թուալի ճերմակ թուղթի վրայ սեւ տառերով լոյս սփռելով, ուր սակայն տխուր անձկութեամբ մը սեղմուեցաւ սիրտս, վասն զի յուսախաբութիւն մը ներշնչեց ինծի այն անձը որ այդ յարաթալ մամուլին տէրն է։

Գաղափար չունէի, Շիտակը, հայ տպագրապետութեան վրայ. և երբ այդ օրը կը սկսէի գաղափար կազմել, առաջին օրինակին հանդէպ տրտմութիւն և գառնութիւն կը զգայի։

Վերջապէս շատ ուրախ մտածումներով չէի համակուած երբ բարեկամս ըսաւ.

—Նշան Պէրպէրեանը կը ճանչնա՞ս։

—Ո՛չ անձամբ. լսած եմ. տպարանապետ չէ՞։

—Այո, պարկեշտ և ուղղամիտ մարդ է, եկու քեզի իրեն ներկայացունեմ։

Եւ մի և նոյն վայրկենին դուռ մը բացաւ, ուսկից ներս մտանք։ Ծթէն, տխուր գետնայարկ մըն էր, մեքենայի մը միօրինակ շառաչովը լեցուն, գիրերու խորշագրաններով շրջապատուած, կապարի գորշ հոտով մը տոգորուն։ Շիտակը, հեշտին սարսուռ մը չէ որ այդ պահուն մարդուս ջիղերը կը թոթուէ. եթէ աղօտ միտս ապակիներէն ներս թափանցող նուաղ լոյսը չըլլար, ինքզինքս պիտի կարծէի քրիստոնեայ պատմագիրներու նկարագրած այն գետնադամբաններէ մէկուն մէջ, ուր ջերմեռանդ հաւատացեալները անշշուկ կ'աղօթէին գիշեր ցերեկ անդադար. իսկ անկիւնը, պատուհանին առջեւ, յած գործասեղանի մը վրայ կքած մարդ մը կար։ Նշան Պէրպէրեանը։ Շիտակ էր բարեկամիս գնահատումը։ Իր անշուք պարզութեանը, իր խոնարհ այդ կերպարանքին մէջ ազնիւ ու բարի տպաւորութիւն մը թողուց վրաս բազմավաստակ տպարանապետը։

Այդ կարգի մարդու մը հետ խօսակցութիւնը գլխաւորապէս ի՞նչ նիւթ կ'ունենայ։ բնականաբար գիրքերը, հրապարակ ելած հեղինակութիւնները, և ասոր ան գրավաճառին ընթացքը։

Ուչ նուազ չահեկան այդ խօսակցութեան պահուն միտքս ինկաւ յանկարծ թէ մեր խօսակիցը հեղինակն էր այն գիրքին, որ առաջին անգամ ըլլալով ի լոյս կ'ընծայուէր մեր մէջ. Ժողովրդական Տարեցոյցը։ Անգամ մը ուշադրութեամբ աչքէ անցուցած էի զայն, ու միաքիս մէջ կը թրթռար միշտ՝ հեղինակը արտայայտող գողտրիկ ոտանաւոր մը ատ յոյժ գեղեցիկ տողը.

Այն պէրպէրի բարի տղան

Ինքնիրենս կ'ենթադրէի որ այդպիսի օգտաւէտ ու չահեկան գիրք մը արդէն իսկ սպառած կ'ըլլար և հեղինակը նոր տարիին հետ Բ. տպագրութեամբ հրապարակ հանել կը ստիպուէր զայն նորէն. Ու հարցուցի թէ իմ այս ենթադրութիւնս ճի՞շդ էր. Ցաւագին ժպիտ մը, որ դառնութիւն կը բուրէր,

ՋՐԱՆԻՒՔ

Ջուրը երբ բարձրութենէ կը թափի, կը ներկայացնէ զօրութեան աղբիւր մը․ մարդիկ միշտ ջանացած են օգտուիլ այս ձրի զօրութենէն, մանաւանդ երբ բնակութեանց մօտ կը գտնուի և տեւական է ։ Ջուրը որչափ բարձրէն թափի այնչափ աւելի արագ կը հոսի և այնչափ աւելի մեծ զօրութիւն մը կը ներկայացնէ․ նոյնպէս նաև այս զօրութեան չափը համեմատական է հոսող ջրոյ քանակութեան․ բարձրէն թափող ջրոյ մը զօրութենէն օգտուելու և ո․և․ է մեքենայ մը շարժելու համար՝ կը գործածուին ջրանիւք, որք կ՚ըլլան հորիզոնական և ուղղաձիգ․ ջրանւոյ գիւտը շատ հին է և պատմութիւնը մեզ չաւանդեր թէ երբ մարդիկ սկսան գործածել զայնս․ Նախնի ջրանիւք այնչափ թերի և կոշտ շինուած էին որ և ոչ իսկ կարելի էր ո․և․է բարձրութենէ մը թափող ջրոյ տեսականօրէն արտադրելիք զօրութեան մէկ քառորդն ստանալ անիւի վրայ, նաև մեծ զօրութեանց համար անհնար էր համեմատական ջրանիւ մը շինել։

Նախնի ջրանիւք փայտէ շինուած անիւներ էին որոց շրջանակին վրայ հաստատուած կային բազմաթիւ տափակ տախտակեայ թաթեր․ բարձրութենէ մը իջնող ջուրը իր ուժնութեամբ կը զարնէր այս թաթերուն և անիւը կը դառնար։

Մեքենագէտք հնարեցին խորշաւոր ջրանիւն, որ ջուրը կ՚ընդունի բարձրէն խորշերուն մէջ և ջուրը՝ ոչ թէ արագ բախմամբ, այլ ծանրութեամբ կը դարձնէ անիւը։ Այս տեսակ ջրանիւ մը լաւագոյն պայմաններու մէջ և յամր շարժմամբ (երբ անիւին շրջանակը երկվայրկենի մէջ 1 մեթրէ աւելի չդառնար) մինչեւ %70 կրնայ արտադրել, սակայն

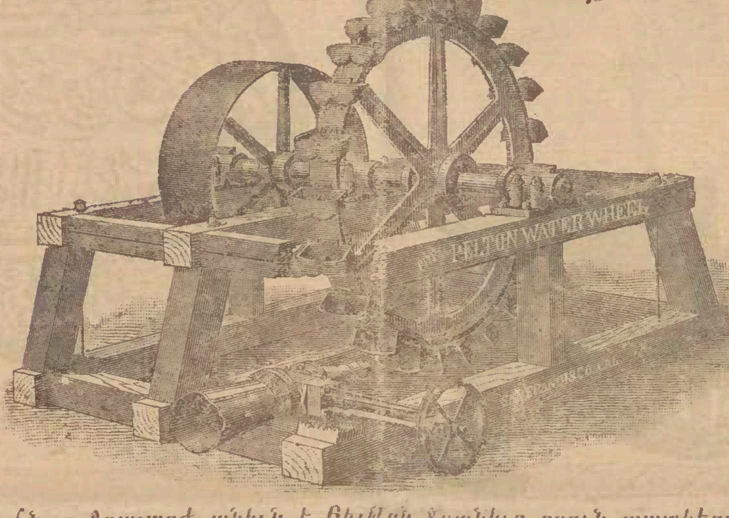

Այս նորահնար ջրաշարժ անիւն է Բելթընի ջրանիւը որուն պատկերը վերև կը տեսնուի․ այս ջրանիւ կը բաղկանայ երկաթեայ անիւէ մը որուն հեւանքը (շրջապատ) պողպատեայ են և այդ շրջանակին վրայ հաստատուած են բազմաթիւ դգալներ մասնաւոր ձեւով, կարծր արոյրէ շինուած․ ջուրը վարի կողմէն կուգայ բախիլ այս դգալներուն ճիշդ մէջ տեղն ուր բաժանում մը կայ, երկուքի կը բաժնուի և վար կը թափի․ սակայն այնպիսի ձեւ մը ունին այս դգալները որ ջուրը իր արագութիւնը ամբողջովին անիւին կը փոխանցէ, մանաւանդ երբ անիւին արագութիւնը ջրոյ արագութեան ճիշդ կէսն է, ինչ որ բնաւ դժուարին չէ կարգ դրել, ջրանիւը հաստատուած ժամանակ բաւ այնմ հաշուելով։ Այս ջրանիւը հիանալի արդիւնք տուած է, մինչդեռ լաւագոյն պարագայից մէջ ուրիշ ջրանիւք %70ը անցած չեն, այս ջրանւով կարելի եղած է ջրոյ զօրութենէն մինչեւ %88 օգտիլ․ ահաւասիկ թիւ մը որ պերճախօս է և բաւական ամեն ձեռնարկուաց յանձնարարուելու համար և սակայն Բելթընեան ջրանիւին առաւելութիւնը միայն

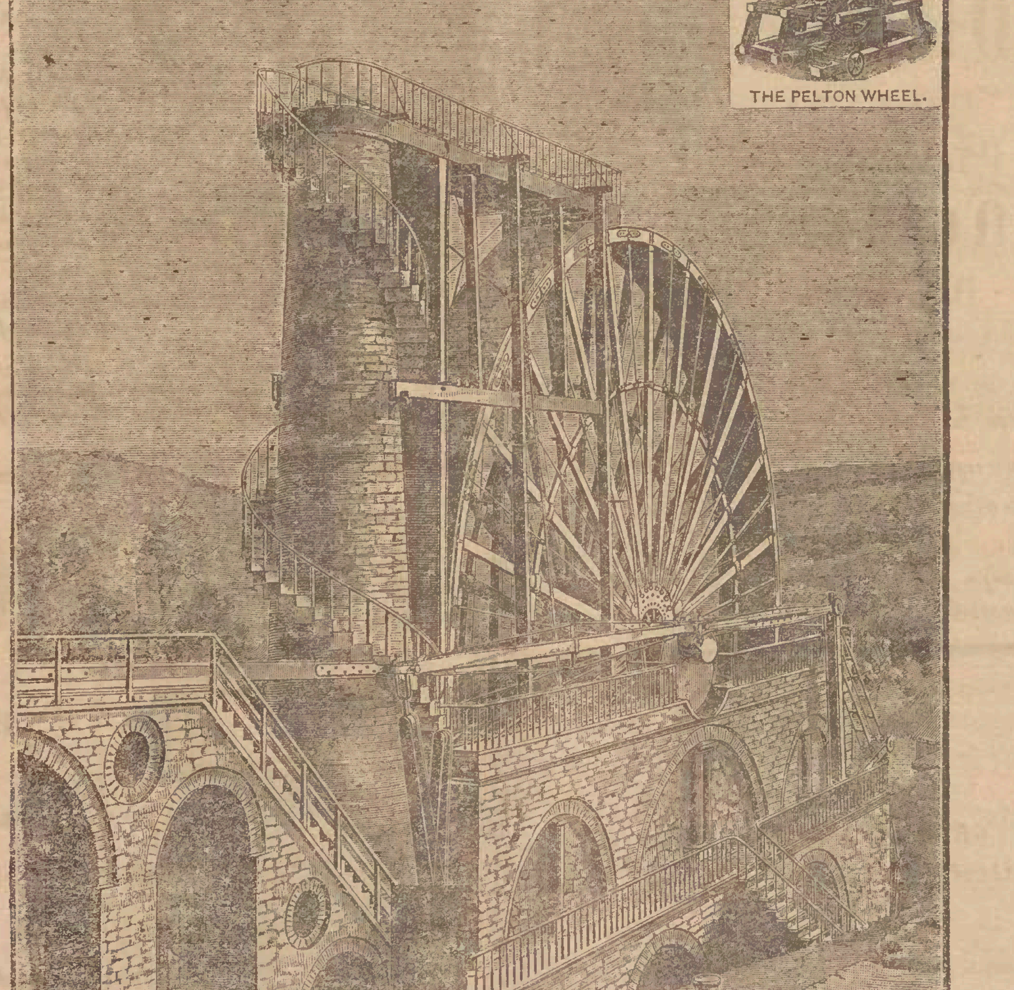

Այս պատկերը կը ներկայացնէ ի Մէյն կղզի (Իռլանտական ծովուն մէջ) հաստատեալ սովորական ձեւով ջրանիւ մը որոյ անիւին տրամագիծն է 21 մեթր 80 և լայնու-

[1] Արագ շարժմամբ խորշաւոր ջրանւոյ մը զօրութեան կորուստը յառաջ կուգայ խորշերուն մէջ գտնուած ջրոյն՝ անիւին արագութենէն ստացած կեդրոնախոյս շարժումէն որ կը պարտաւորէ նաև

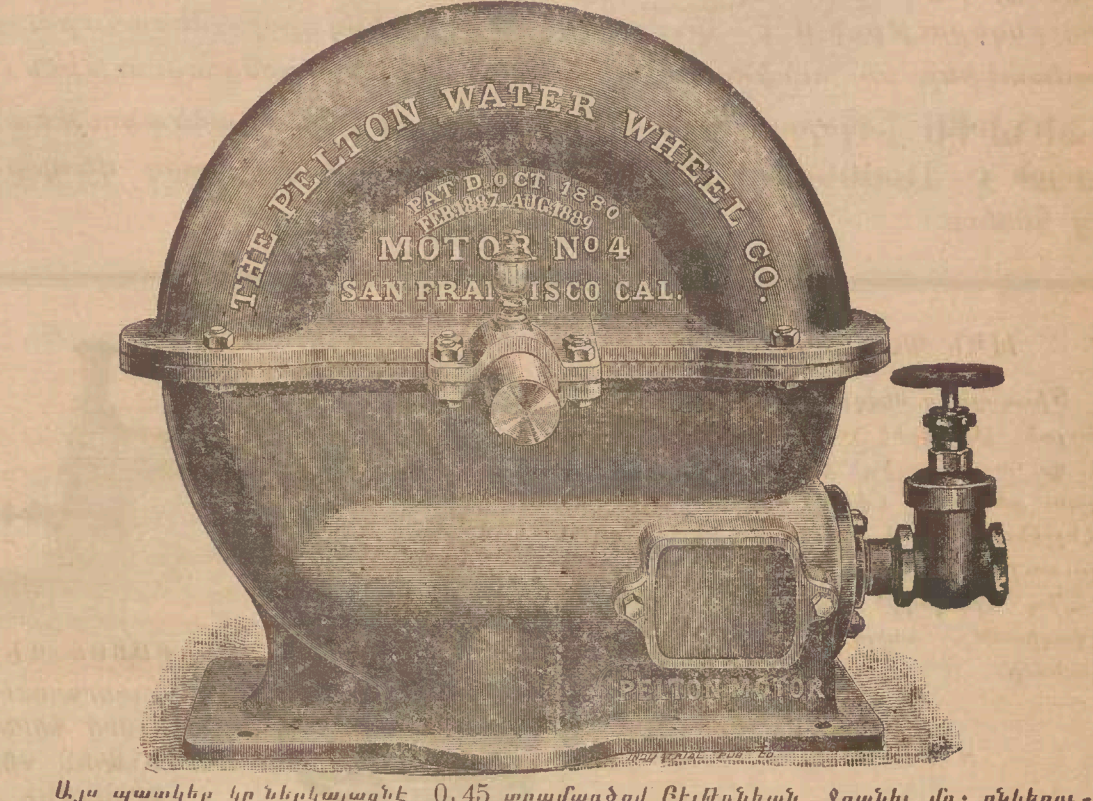

Այս պատկեր կը ներկայացնէ 0,45 տրամագծով Բէլթընեան ջրանիւ մը․ ընկերութիւնը մինչեւ իսկ 15 սանթիմեդր փոքրագոյն տրամագծով ջրանիւներ կը շինէ։

Բէլթընեան ջրանիւի ընկերութիւնը հաստատած է նաև ջրանիւ մը Գոմսթոքի հանքաց մէջ որոյ ջրոյ անկումը 640 մեթր է․ ջրանիւին ծանրութիւնն է միայն 82 քիլօ․ այս ջրանիւը որ հաստատուած է շուրջ երկու տարիէ ի վեր, կը գործէ անխափան, արտադրելով 100 ձիու զօրութիւն։

Քննենք այժմ թէ Բելթընեան անիւք որչափ օգտակար կրնան ըլլալ մեզ։

Այն ամեն անձինք որ ճամբորդած են Փոքր Ասիոյ և Տաճկաստանի արեւելեան լեռնային գաւառները, տեսած են փոքր ջրաղացներու, որոց մեծաքանակ ջրերը հազիւ մէկ կամ երկու քար կը դարձնեն․ այս ջրաղացներուն անիւները այնչափ կոշտ շինուած են որ ջուրին մէկ մասը բնաւ չդպչիր անիւին, մնացեալ մասն ալ այնչափ արագութեամբ դուրս կ՚ելնէ անիւէն, որ նոյն ջրոյ ներկայացուցած զօրութեան և ոչ իսկ մէկ քառորդը կ՚ընդունին։ Նախախնամութիւնը պարգեւած է մեզ ձրի աղբիւրներ հարստութեան և մենք չենք գիտեր օգտուիլ, կը թողունք որ յաւիտեան սպառին և փճանան, մինչեւ որ գան օտարք շահագործեն զայնս․ ժամանակ է թողելու յոռի սովորութիւնը, ժամանակը իւր պահանջումները ունի, վայ անոր որ կը թերանայ։

Ո․և․է գործարան մը որ կը հաստատուի՝ շարժիչ զօրութեան մը պէտք ունի։ Ինչո՞ւ չօգտուինք մօտերը գտնուող ջուրերէն․ ի շնորհս ելեկտրականութեան շարժիչ զօրութիւնք հեռաւոր վայրեր իսկ կը փոխադրուին․ այս պատճառաւ Եւրոպայի մէջ ջրանիւք մեծ կարեւորութիւն ստացած են, զի և ոչ իսկ պէտք կը մնայ հեռաւոր վայրեր գործարաններ հաստատելու․ հեռագրական թել մը բաւական է մզոններով հեռի վայրեր փոխադրելու համար պէտք եղած զօրութիւնը։

Մասնաւորապէս ի Զուիցերիա կազմուած են ընկերութիւններ որ կառավարութենէն

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

«ՖԻՆԻՔՍ»

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգլ. Ոսկի 1,000,000

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, առջի հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրք Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18,000,000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։ 618

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոցս, որք ունինք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Ղալաթիա, Կամուրջի գէմ, Քօմիսիօն խանի անկիւնը։

ԻԼԱՆ ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Մի պոյաը մէվգըի միւնադասայա գոնուլան 500 գըէէ չոլըն պէնէր գըէնսի 10 զըւ'ոա ճալիպի եօճտէսինտէ օլուպ իչպու քեանունը էվվէլը ըուլմինն 16ընճը բէնչշէնպին կիւնի զարալը գաթիսի ալէնսուլ վիր. ըէճէկի ճրէէթլէ իթաընա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 16 3—3

Թիւ 4711

[illegible]

[illegible]

Օ Տ Ը Բ Օ Լ Օ Ն Ե Ը
(Պրտակ հոտաւէտ-ջուր)
FERD. MULHENS, COLOGNE
Ճանչցուած իբր
ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՐՔԱՆ

Կը գտնուի հասարակաց ամէն վաճառատուններու մէջ։ 844 22—48

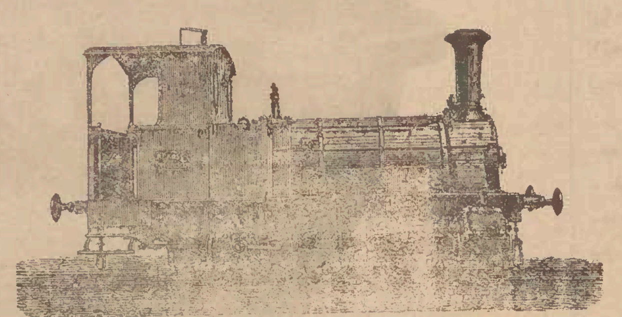

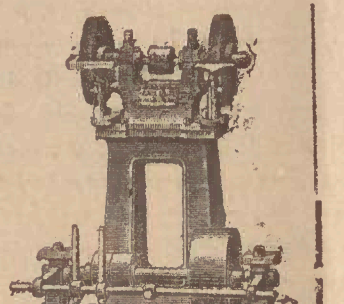

ԷՐՄԻՔՕ ՎԷՌՊԱՆՏ
ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
ՄԵՔԵՆԱՑԻՑ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ
ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆՆԵՐՈՒ
ԱՐՏԱԾՄԱՆ ՀԱՄԱՐ
ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՇՐՋԱՆԱԿ

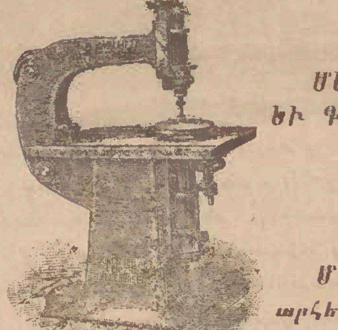

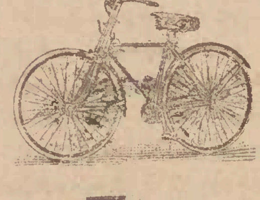

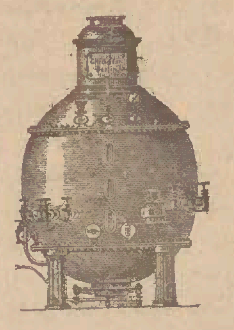

Մեքենաներու և գերմանական այլ արհեստական նիւթերու ցուցադրութիւն ի Ղալաթիա, Պերչէմպէ Բազար, Թիճարէթ խան (Նախկին կեդրոնատեղի ծխախոտի Ռէժիի)

Արհեստական, երկրագործական, ճարտարապետական, նաւային և այլն, և այլն ՆԻՒԹԵՐՈՒ և ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌՈՒՄ։

Տեղեկութիւնք կը տրուին մեքենաներու ամբողջ գործարաններու զետեղման վրայ։

Ցուցադրութեան մէջ կը գտնուի միշտ գեղեցիկ մթերք մը զանազան մեքենաներու, ջրհաններու, խոհանոցի նիւթերու, գերմանական չինուածի և ուրիշ վաճառքներու։ 798

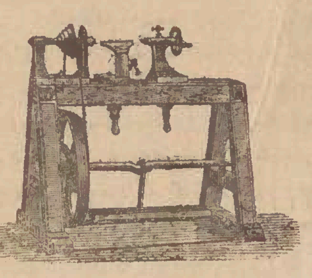

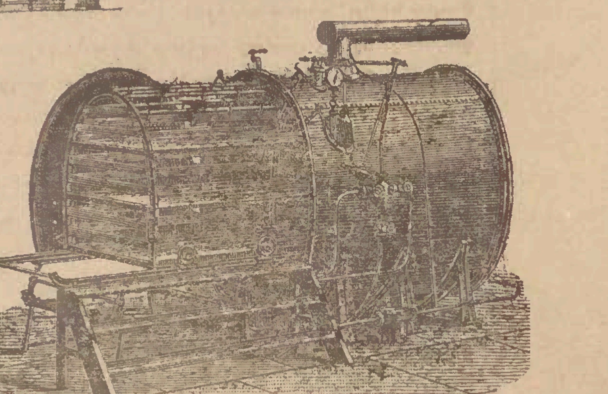

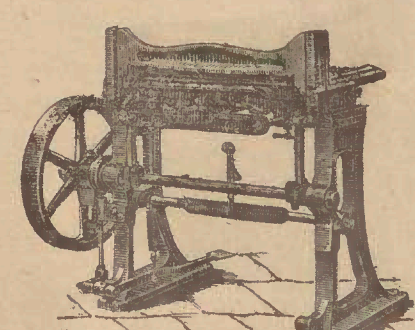

ԱՅԷՐԻ ՉԷՐՐԻ ՊԷՔԹՕՐԱԼ

Այէրի Չէրրի Բէքթօրալն արագապէս կը բուժէ հարբուխները, հազերը, կոկորդի վէրքը, փողացաւը, բորբոքումն հազագի, բորբոքումն շնչափողի, շնչարգելութիւն եւ այլն։

Այս դեղը հրաշալի կերպիւ կը զօրացնէ տկար թոքերը, կը հանդարտեցնէ թոքային գրգռումները եւ կապուտ հազի եւ յառաջացեալ թոքախտի համար միակ դարմանն է որ հզօրապէս կ'ափոփէ ու կը կազդուրէ։

Այէրի Չէրրի Բէքթօրալն՝ որ այնքան մեծ համբաւ ստացած է իբրեւ ամենէն հզօրագոյն դարմանն զոր գիտութիւնը ի լոյս ընծայեց, նորա կոկորդի եւ թոքային տկարութեանց վերայ ունեցած ուժգին եւ միօրինակ նուաճող ազդեցութեամբն է, որով միանգամայն իւր առաքինութեանց ջատագովն եւ պաշտպանը կը հանդիսանայ։

Չէրրի Բէքթօրալն ընտանեկան գործածութեան համար եղած ուրիշ ամէն դեղերէ գերազանցն է եւ համեղ։ Գործածութեան եղանակը շիշերուն հետ կը տրուի։

Կը ծախուի մայրաքաղաքիս մէջ զանազան դեղագործաց քով։ Կեդրոնատեղին է Ս. Մ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐԱՑ Ամերիկեան վաճառատունն, ի Ղալաթիա Կոստանդնուպոլսոյ։ 614

ՊԱԼՔԱՆԻ ՄՈՒՇԱՄ
(ԼԱՍԹԻՔ)
(ԵՒ ՄԱՆԹՕ ՄՈՒՇԱՄՊԱ

ՀԱՆՐԱԾԱՆՕԹ ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ՌԻՊԸՐ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

NORTH BRITISH RUBBER Cº LIMITED TRADE MARK EDINBURGH

NORTH BRITISH RUBBER Cº EDINBURGH

Մայրաքաղաքիս մէջ երկար ատենէ ի վեր ճանչցուած է, թէ մեր քաուչուէ մուճակները կը գերազանցեն հրապարակիս վրայ գտնուածները թէ՛ իրենց ճաշակաւ եւ թէ հաստատուն զուտ կաուչուքէ շինուած ըլլալով։

Այս անգամ մեր յաճախորդաց փափագանաց համեմատ ընտիր բրդենէն կերպասէ եւ զուտ կաուչուքէ շինուած խիստ ձեւաւոր և դիմացկուն մանթօ բերել տուած ենք։

Ինչպէս գործարանիս մուճակները նոյնպէս մանթօները ուրիշ գործարաններու շինուածին 2-3ը են հինցունէ եւ մէջը ջուր չառներ։

Մեր մուճակներուն ներսի կողմը, կէս մը եւ գուրսի կողմը առիւծի պատկերը դրոշմուած է, եւ կը վաճառուին բոլոր քաուչուէ մուճակ ծախողներու քով։ Իսկ մանթօները օձիքին ներսի կողմը կը գտնուի առիւծի եւ կշիռի նշանները, և կը ծախուի ի կեդրոնատեղին, ինչպէս նաեւ ի Ջմիւռնիա Արասթա չուքան, Հանրմլաու Բիթաթ էֆ.ի քով և ի Սելանիկ պէզէսթէն Շուքան Պաթաթ Հէմէտ Մեհմէտ Օղլու քով։ Կեդրոնատեղին է, Կ. Պոլիս, պահճէ Գաբու Գօժամն օղլու խան գրան կից Թիւ 13-14 մթերանոցը։ 800 43—45

ՔՈՆԵԱՔ ԳՈԹՌՈՆԻ

Ցրչեալ քոնեաքը տարրալուծութեան ընթացքին փորձառութեան մէջ, ամէն փառաւորեալ եւ զուարթացնող արժեք շնորհած մը արուեստի մրցոյթը։ Կայս. պալատան մատակարարին մատակարարն Գ. Մօլոս, քոնեակ եար յիշեալ քոնեաքը, նպաստաւոր տեղեկագիր տուաւ։ Պ. Պրաճանի, Պ. Ծանիի, Մավրոճէնի փաշա, Տրթ. Խորասանճեան, Զամպաքօ փաշա, նոյնպէս քննելով զայն նպաստաւոր տեղեկագիր տուին։

Կեդրոնատեղին Կալաթա, Պէօյիւք Խալիլ փաշա խան Թիւ 6, Ֆընտըգլըլար Եօրկի Գուլարիտիի քով. Վէզնէճիլէր Պ. Ստավրօ Քիրեարիտիի դեղարանը, Կոսկա Թրամվէյի կայարանն՝ Կարապետ Ս. Պէրպէրեան դեղարան, կամուրջին վրայ Պէօյիւքտէրէի շոգենաւին նաւամատոյցը Ստեփանաքի ծխավաճառին քով, Պէշիքթաշ Քիլիսէ մէյտանին վաճառածի Ալիքսանին քով, Բերա Թագսիմ 54 Թիւ շարաբավաճառ Համի Սարիմի քով եւ ուր ամէն տեղ։ 392

ՏՐՔ. Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՆԿԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
1 ՊԱՀՉԷ-ԳԱՊՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ

Մասնագէտք առանց քաշելու յիշտակի արհեստական ակռաներ պատրաստելու, մէկ անգամէն ամենասաստիկ ցաւած ակռաները, ոսկի, ադամանդ և մետաղով լեցնելու, ինչպէս նաև դարմանումն ամէն տեսակ բերնի և ակռայի հիւանդութեանց։

(Բացի կիրակիէ) ամէն օր առաւօտէն մինչեւ կէսօր։ 114

ՀԸՐՍԸՆԵԱՆՆ ՕՐԳ ԱԳՓՈՐՆԻԱ
ԳԵՂԵՑԿԱՑՈՒՑԻՉ, ՄԱՔՈՒՐ ԳՈՅՆԸ, ՄԻՇՏ ՆՈՐ ԿԱԶՄՈՒԹ, ՄԻՇՏ ԹԱՐՄ։

Ընգամուան մը փորձը պիտի համոզէ ամէն Տիկին թէ որչափ գերազանց է այս ուղիղ ամէն հեղանիւթներէ և բազմաթիւ փոշիներէ։ Առաջին անգամ գործածելէն ալ, որ քանի մը վայրկեանի գործ է, պիտի տեսնուի խոշոր որ երեսը, վիզը, թեւերը և ձեռուըները պիտի առնուն անոյշ փափկութիւն մը և մարմարինի փայլ, հանդերձ շուշանի և վարդի գունով և բուրմամբ։ Սոյնի գրգռիչ յատկութիւնները կը հանդարտեցունէ։ Ընչեա կ'ընէ մորթի սեւութը, երեսի և ձեռքի ցաները, արեւայրուքը, և ուրիշ ամէն բրտութիւն և բծաւորութիւն։ Եւ աս ամէն բանով անկարելի կ'ընէ մատնել թէ արհեստով գեղեցկացուած է։

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116 Southampton Row). Նոյնպէս Բարիզ ու Նիւ Եօրք։ Կը վաճառուի սափրիչներու, անոյշ իւղագործներու և անգղիացի դեղագործներու քով։

Մեծաքանակ վաճառում ի Պոլիս Բ. Հ. Քիւչիւքեան եղբարց քով, Եէնի ճամի փողոց, 18, Պոլիս և նամուսնու Բասուանա, Նիւգօտք Թալաքըրմ, Ղալաթիա. փոքրաքանակ վաճառումն Բ. Հ. Քիւչիւքեան եղբարց քով, Պոլսոյ կամուրջին դրուեք, 17, եւ Բերայի Մեծ փողոցը, 158, Բանծիւք, բրիտանական դեղարանը և Իպիտօր, Հոտավաճառ, Մեծ փողոց գրոտ, 433։

ՅՈՒԵԱԼ ԼՔՍԱՉԻՆԺ
ԱՍԻՒՐԱՆՍ ՔՈՒՔՕՐԷՇԸՆ

ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ՄԵԾ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1720ԻՆ

Դրամագլուխ առէլ քան Անգլ. ոսկի 4,000,000
Հայր հրդեհի ապահովագրութեան համար տուած է » 35,000,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ քարաշէն և փայտաշէն ամէն տեսակ կալուածներ, կահ կարասիք և ապրանք։

Վճարումք անմիջապէս կատարուին եւ [illegible] ՉԻՆԵՐՆ կը կատարուին։

Ամէն ընդարձակ տեղեկութիւն առնուլ փափագողք կը հրաւիրուին դիմել առ

Ընդհանուր գործակալս Հ. Վ. ՈՒԻԹԱԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Պահճէ Գաբու, Մէյտանճըլար սօքաք, Ռիխթըմ խան։

726

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ
HAMBURG MUNICH UNITED

ՄԻԱՑԵԱԼ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	ֆրանք	8,000,000
Պահեստի դրամ	»	6,589,695
Տարեկան հասոյթ	»	16,890,344

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱՐԱՐՁ ՏԵՐԱՑՏԵՂԾՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

894 Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԳԱՒՐԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ-Գաբու, Անանիատոս խան. 12, 13, 14.

COMP. RUSSE
DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բշ. 20/1 Օտեսայի ասուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

Գշ. 21/2 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի ասուրհանդակը. ժամ 5ին յետ միջօրէի. Պիրէոսի ճամբով։

Եշ. 22/3 Սեվաստոպոլի ասուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։

Եշ. 22/3 Ասուրհանդակ գծոյն փոքր Ասիոյ նաւահանգիստներն մինչեւ Բաթում, առաւօտեան ժամ 11ին։

Շ. 23/4 Օտեսայի ասուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

Ազգ — Դեկտ. 22/2, երկուշաբթի օրը կ'երթէ գծոյն Սուրիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Աղեքսանդրիա մէջ պիտի հանդիպի Թրիպոլի Պէյրութ, Եաֆա, և Պօր-Սայիտ դարձը չըլլալու։ 605

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
ՀԻՒԼ-ԻՆԿԼԹԷՐԱ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի միջև
ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ ԸՆԿ.

Անուանք	Թօնաժ	Անուանք	Թօնաժ	Անուանք	Թօն.
Ալգանօ	2000	Ֆլամինկօ	1600	Բալէրմօ	3200
Անճէլօ	3000	Կալիփսօ	5500	Բանթէր	1700
Աբօլլօ	5500	Կիդանօ	2200	Բլաթօ	1500
Արկօ	2300	Կօլօ	1800	Բօլօ	1000
Արիօսդօ	5000	Կրօանօ	2200	Բուէպլօ	2800
Պասսանօ	3000	Հիլօ	2000	Ռիալթօ	4400
Պօրօտինօ	2200	Հիտալկօ	3900	Ռինալտօ	3200
Պրավօ	2000	Հիմպէր	7000	Ռօլլօ	3000
Պուֆֆալօ	3800	Հումպէր	1200	Ռօմէօ	8500
Գէյրօ	2600	Այակօ	5000	Ռօզարիօ	3500
Դալլէրնօ	2500	Ճիւնօ	2300	Սալէրնօ	4000
Դամէօ	2100	Քէլօ	2000	Սանդրօնկօ	8200
Դագօ	2000	Քօլպինօ	4200	Սարֆօ	2000
Դօմօ	2700	Քօվինօ	2200	Սիլվիօ	2000
Ջէքայօ	5000	Լէօ	2000	Սօրէնթօ	4300
Դիէօ	5000	Լիքանթօ	4500	Թ. Ուիլսըն	3000
Դօլօրէսօ	3400	Լիվօռնօ	3000	Թասսօ	1200
Եդգօ	2500	Մալմօ	1500	Թօլէտօ	2800
Եօմինօ	2500	Մարէնկօ	4300	Թօրբինօ	900
Եուրօ	4800	Մօրդէլլօ	6500	Ուրպինօ	5000
Երադօ	2100	Միլօ	2000	Վօլթուրնօ	5000
Էսդոնիա	2600	Մուրինօ	3100	Վէնօ	3600
Էլսօրանօ	3000	Նէրօ	2000	Զէպրա	1000
Էլէկիթրօ	3200	Օրլանտօ	3000	Տիֆլինիս	200
Հրաքօ	2600	Օթէլլօ	5000	Ճէմպօ	200
Ֆալքօ	800	Օզրանօ	4500	Ջէրօ	140
Յէլօ	700	Օգօ	2000	Մօզէլօ	120
[illegible]					8000
[illegible]					8000
[illegible]					8100

Վօլնուրնօ շոգենաւը, նաւապետ Ծօնսըն, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն մեկնած է ամսոյս 17ին և 31ին հոս կ'սպասուի։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւններն կ'ընծայուի։

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՌԻՑՕ
Գործակալք
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլէթ
խան, Ղալաթիա
858

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայի և Պոլսոյ միջեւ կանոնաւորապէս բանող

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաւ ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,

Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ապրանքի և արծաթ փոխադրութեան

Նաւագնացք, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակալատեր
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՊՈՒԼ
477 Գալաթիա Սէրթ Կէրանէ

Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ և Յ. ԽՍԱԳՈՒԼԵԱՆ
ԹԷՅԻ ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ

Պոլիս Պաղչէ Գաբու Ճէլալօղլու Խանի կից Թիւ 10

Այս մթերանոցին մէջ, որ երկար ատենէ ի վեր հաստատուած է, կը վաճառուին Չինաստանի և Ցէյլոնի ամենաընտիր թէյերը։ Այս թէյեր աննման են իրենց համով, հոտով և գոյնով։ Դիմողք ամէն կերպիւ գոհ պիտի մնան։ Այս ընկերութիւնը Թուրքիոյ ամէն կողմերու մէջ մասնաճիւղեր ունի և շատ դիւրին է ամէն կողմ գտնել։ Ասոնց կեղծերը շինուած ըլլալով, պէտք է ուշադրութիւն ընել վերոյգրեալ կարին։ 803 42—60

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

[illegible]

Անուանք	Թօնաժ	Անուանք	Թօն.
[illegible]	7718	[illegible]	4846
[illegible]	7718	[illegible]	4331
[illegible]	7391	[illegible]	3374
[illegible]	7269	[illegible]	2408
[illegible]	5597	[illegible]	2302
[illegible]	5517	[illegible]	2116
[illegible]	4903	[illegible]	2012
[illegible]	[illegible]	[illegible]	2144
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	1678	[illegible]	[illegible]
[illegible]	1614		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Չ. ՃՈԼԻ գործակալ
Thomas C. Joly
Մէրքէզ Ռըհթըմ խան, Թիւ 40
Ղալաթիա
932

ՄԱՆ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Լիվերբուլի և Մանչեսթրի միջև բանող

Անուանք	Թօնաժ	Անուանք	Թօն.
[illegible]	4500	[illegible]	5000
[illegible]	4000	[illegible]	3000
[illegible]	4000	[illegible]	3000
[illegible]	3260	[illegible]	[illegible]
[illegible]	3260	[illegible]	[illegible]
[illegible]	3250	[illegible]	[illegible]
[illegible]	3260	[illegible]	[illegible]

Նէֆրիթօ շոգենաւը դէպ ի ամսոյս 20ին Լիվերբուլէն աստ կը սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹԹԼ և Ընկ.
Ռիխթըմ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
847 31, Ճէյմս Սթրիթ Լիվրբուլ.

EMULSION SCOTT
(ՍԿՕՏԻ ՕՇԱՐԱԿ)

ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ԶԻՒՏ ԻՒՂ
Իփօֆօսֆիթ ով շօղ և սօտայով
Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԿՕՏԻ և ՊՕՈՒՆԻ
ի Նիւ-Եօրք։

Կաթին չափ ախորժահամ է
Մորթ ձկան հում իւղէ բոլոր յատկութիւններէն զատ, իփօֆօսֆիթներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճողածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն։

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։
Նոր՝ ակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՊԸՐ ԵՒ ՀԱՒՐԷԼ.

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ